

ELŐFIZETÉS

HELYES

Egy évre 24 korona,
 Hét hónap 18 korona

VIDÉKI

Egy évre 28 korona,
 Hét hónap 21 korona

HIRDETÉS

Másfél sor egy napra 20 fillér,
 minden következő nap 15 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.

Közp. Köherceg-ut. 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, április 9.

Kárpáti küzdelmünk sikerei.

— Tízezer fogoly a husvétii csatában. —

Budapest. (Hivatalos.) Keleti Beszkidek szakaszában a hetek óta tartó szivós harcok a husvétii ünnepek alatt tolyt csatában érték el tetőpontjukat. Az oroszoknak szünet nélküli támadásait, főként a Laborc völgynek mindkét oldalán, ahol az ellenség a Przemysl előtt felszabadult haderőinek legnagyobb részét harcra vetette, az ellenség telette jelentékeny veszteségei mellett e napokban visszavertük. Német csapatoknak és a mi csapatainknak ellentámadásai, a völgytől nyugatra és keletre elterülő magaslatokon, több erős orosz állás elfoglalására vezettek.

Bár a harcok ezen az arcvonalon még nem értek véget, a husvétii csata sikere, amely csatában mintegy 10000 sebesületlen fogoly és nagymennyiségű hadianyag került kezünkre, kétségtelen.

Laborc völgytől keletre az Erdős hegység egyes szakaszaiban heves harcok folynak.

Kelet-Galiciában helyenkint ágyuharc folyik.

Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában viszonylagos nyugalom van. Hóter altábornagy, a vezérkarfi főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Franciák igen súlyos veszteségei.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelent:

Nyugati hadszíntér:

Maas és Mosel közt a harcok tovább tartanak.

Veuvre sikon, Verduntól keletre és délkeletre a franciák összes támadásai meghiusultak. Combres magaslatokról az ellenséget, amely egyes helyeken legerősebb állásaitól hatott előre, ellentámadásban elűztük.

Schuse erdőből, St.-Miheltől északra állásunk ellen előre tolt zászlóaljokat, a legsúlyosabb veszteségük mellett, ezen erdőbe visszavertük.

Ailly erdőben ismét elkecseregett közeli harcok folynak.

Apremonttól nyugatra eső erdő mellett csapataink ellenségnek, amely sikertelenül támadott, utána nyomultak.

Fiireitől északra eső állások ellen intézett négy támadás, valamint Bois de Pretretől nyugatra ellenünk intézett két éjjeli támadás, ellenség igen jelentékeny veszteségei mellett tüzelésünkben összeomlott. Bois de Pretreben két éjjeli előretörés kudarcot vallott. Franciáknak egész arcvonalon szenvedett összes veszteségei ismét rendkívül nagyok voltak, anélkül hogy csak legesekélyebb sikert is elértek volna.

Nethel tájékán egy ellenséges repülőgépet, amely Párisból jött, leszállásra kényszerítettük. Repülőgép vezetője elmondotta, hogy franciáknak champagne csatában szenvedett veszteségeiről Párisban még semmi sem szivárgott ki a nyilvánosságra.

Hartmannswellerkopfon harcok még tartanak.

Keleti hadszíntér:

Keleti arcvonalon semmi sem történt. Időjárás rossz. Orosz határterületen ez idő szerint utak feneketlenek. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hálás a föld.

Arad, április 8.

Mintha a magyar földhálásakarna lenni azoknak, a kik érte a vérüket, a szabadságukat, a jólétüket, vagy a legkedvesebbjeiket áldozták. Mintha a természetnek csodás kiegyenlítő munkája kárpótlást akarna adni a nélkülözésekért, a szenvedésekért, a veszteségekért, a melyek az embereket háromnegyed esztendőn át érték. A zöld vetések, a melyek a tavaszi nap hívására egyre magasabban bujnának elő, kitűnő eredménnyel biztatnak. A hótakaró alatt, mialatt mi csak a harcokra gondoltunk, nem pihent az őstalaj ereje. Ha a tavaszi fagy, a májusi szárazság és az egyéb időjárási viszontagságok megkímélnék bennünket, olyan kővér aratás elé nézünk, a minőben esztendőnk óta nem volt részünk.

Jó termés... ha sohase tudtuk volna megbecsülni, mi ez, a háboru megtanított rá. A mult esztendőben gyenge közép termés volt s ez mégis elegendő arra, hogy bennünket ellásson, sőt még a szövetségesünknek is jusson belőle valami; elegendő arra, hogy meghiusítsa a kiéhezettésünkre épített pokoli tervet. Ha szűkösen, ha beosztással s ha másként, mint a béke éveiben, ez a gyöngye közép termés el látja az ország népét táplálékkal, a nélkül, hogy a tőlünk elzárt külföld behozatala hiányoznék.

Egy jó termés pedig oly erőgyarapodást, olyan jelentős friss vagyont, olyan hatalmas tőkét jelent az országra nézve, amely még a rendkívüli háborus kiadások számottevő részét is megtámasztja. Az értékét, amelyet a bőséges gabona-készletek jelentenek, nemcsak a gazda élvezi, de a munkásosztály, a kereskedés, az ipar, a bank, a láteiner, a művészet, — min-

den. A mi a háboru alatt pangott, vagy inség-kenyéren tengődött, mind a legjobb kilátásokkal kecsegtetheti magát. Ha a háboru végétől joggal várhatnak föllendülést, akkor ennek a mértékét a jó mezőgazdasági eredmény hatalmasan növeli.

Adja az isten, hogy a földnek biztató ígérete kövéren, még a várakozásokon is felül teljesedjen be. A várakozásba pedig belekapcsolódik egy halvány, de talán mégse üres remény. Az, hogy mire a viruló vetések kalásza megsárgul, akkor már a béke üdvössége kettőzi meg a jó termés fölötti örömet; hogy az érett kalászokat a háboruból hazatért, munkájuknak, családjuknak, a szántóföldnek visszaadott magyarok, a derék polgárokká változott vitéz katonák fogják learatni, csép alá vinni, betakarni. Ma még nem építjük egyébre ezt a reménységet, mint a vágyódásra, amely a tavaszi vetéshez hasonló bujasággal és erővel üt ki a szivekből; de bizonyára az események is megérnek ahhoz, hogy ez a béke a mi diosóságunkkal minél előbb és minél tartósabban szülessen meg.

Addig pedig minden munkának céltudatosan, kitartóan és minden csüggedés nélkül kell tovább folynia. Az anyaföld ad példát erre, hogy mialatt a harcterek a kikerülhetetlen pusztulás lepi el, amíg amott életek és értékek vesztek el, itt annál szorgalmasabb, termékenyebb legyen a teremtő, gyarapító emberkéz. A ma már csak átmenet. Hosszabb, rövidebb átmenet, azt ma még nem tudjuk. De az bizonyos, hogy átmenet a szebb jövőhöz, a nagy jövőhöz. A békét azért sóvárogjuk, hogy közülünk minél többen, minél kevesebb áldozattal

élhessenek boldog életet ebben a jövőben, a magyar földnek új történelmet kezdő korszakában. A magyar őstalaj, a hogy a tavaszi vetés hirdeti, a legszebb ajándékkal: eszterdők rekordját fölülmuló terméssel készül megünnepelni ennek az új korszaknak reggelét.

Háborus Abbázia.

— A csendes husvét. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Abbázia, április 8.

Husvét volt, — de akik látták a régi, pompázó korzót, a strand tavaszi eleganciáját, azok nem ismertek az ideai abbáziai husvétra. A szűlt vonatok és a mélyen lemerült hajók, a pesti hölgyek, a husvétői toalettek, a divatszenczációk, — ugyan hová lettek? És hová lettek azok az idők, amikor drága aranyat fizettek még egy fürdőszobáért is? A tavasz most is szépségeinek legfrissebb színeiben pompázott, de az örök ragyogáson kívül semmi nem emlékeztetett az egykori abbáziai husvétra.

A ki a hosszú strandon végigsétál, alig találkozik mással, mint sebesült katonákkal, a kik gyógyulni jöttek ide. Az asszonyok: tiszték feleségei, néhány öreg házaspár: ez minden. Az Adriáról eltűntek az elegáns kis vitorlások, alig egy két csónakot ringat a tenger, a Quarnero asztalai üresen állanak, a kávéházakban csupa üdülő tiszt és néhány fiúember. Fenn a dobogón játszott a Kurkapelle, a menyezetet tarkították a virágguirlandok, de mindez nem a husvétői közönségnek szólt, mert ezt elsöpörte Abbáziából a háború. Hat óra tájban a fiúmei látogatók siettek haza, Abbázia üres és szomorú lett és a Kurkapelle csak a zizgó sásnak és a hallgatag tengernek játszott. Abbázia kihalt: de így, üresen és szomorúan, talán szebb, mint valaha. Nagyszerű esőnd és nagyszerű nyugalom, csillogó tavasz és kéklő tenger, napsütés és virágzó pálmák: kell-e még szebb és pompásabb valami? ...

Megrókkant, testben megtört, összerongyolott idegű harcosok ideális szanatóriumává alakult át Abbázia. Valahogyan megnevesedett: minden eltűnt belőle, ami a mondain fürdőhely karakterét megadta és a természet-től ráaggatott szépségei úgy ragyognak ki, mintha a drágakövek kertje lenne ez a boldog kis tengerből. Délben, amikor a nap már erős és izzó sugaru, álmodozó, lehunyt szemű katonák ülnek a parti padokon, az ajkuk körül boldog mosoly játszik és a tenger mintha alátató muzsikát duruzsolna a fülükbe. Talán ez az egyetlen hang, ami megüti az ember fülét ebben a gyönyörű csendben.

Orosz élet Przemyslben. Bécsből jelentik: Az orosz lapok jelentése szerint Przemyslben nyugalom van és a belső város, melyet a háború tüzesóvjára csak kevésbé érintett, ismét a rendes képet mutatja. Valamennyi üzlet, kávéház és vendéglő ismét megnyílt. Az élelmiszer bevitele nagy arányokban folyik. A jómódu lakosságnak megengedték, hogy Lembergbe menjen. A szétrombolt vasuti pályatestek helyreállításán serényen dolgoznak. A vár parancsnoka nem Szelivanov, hanem Artamonav tábornokot nevezték ki. Nikolajevics nagyherceg megérkezését a jövő hétre várják. Még ebben a hónapban megtörténik a közigazgatási kerületek új beosztása. Przemysl valószínűleg a negyedik galicia kormányzóság fővárosa lesz. Erre a kormányzóságra tíz millió rubel hadisarcot vetettek ki.

„Békét kötött a cár a szultánnal.“

(Az entente hazug röpiratai. — Ujabb kudarc a bevehetetlen Dardanelláknál.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Konstantinápoly—Athén—Milanó, április 8.

Az entente flotta újabb veszteségei.

Athén. Enosnál kilenc egységből álló entente flotta mutatkozott. A legutóbbi harcokban a Prince Georg és Cornwallis nevű angol sorhajók szintén megsérültek és harcképtelenné váltak. Lemnos és Tenedosz szigetén az angolok elcsapták a görög tisztviselőket s a távirát kisajátították.

Konstantinápoly. A törökök Kornánál egy nagyobb angol ágyunaszádott tönkrelőttek. A naszád legénységének nagyobb része elesett.

Törökország kitart szövetségesei mellett.

Bécs. A Neue Freie Presse berlini levelezője beszélgetést folytatott Dzsavid béggel, aki rövid időre Genfben utazott és ismét visszatért Berlinbe. A török államférfiu mindenekelőtt teljes határozottsággal jelentette ki, hogy genti utazása semmi összefüggésben nincs azokkal a híresztelésekkel, mintha Törökország külön békét akarna kötni. Törökország, ugymond Dzsavid bég, egyáltalán nem gondol békére és erre nincs is semmi oka. Konstantinápoly és a Dardanellák katonai helyzete teljesen elégitő. Ha az ellenség megismétli támadásait, akkor ép oly fogadtatásban fog részesülni, mint első ízben. A sereg és az erődök készen állnak. Az erődökben elég munició van és hogy a szárazföldi sereg elég municióval rendelkezik, abban senki sem kételkedik. Konstantinápolyban mindenki meg van győződve, hogy a Dardanellák elleni támadás hiábavaló. A török fővárosban a hangulat igen kitűnő. Epen ma kaptam onnan levelet, amelyből kitűnik, hogy a város sohasem volt olyan nyugodt, mint most. Törökország — mondta végül Dzsavid bég — hiven kitartva szövetségesei mellett, fogja végigküzdeni a háborút.

Szemtanu az ostromról.

Konstantinápoly. Az Osmanischer Lloyd haditudósítója a Dardanellák ostromának részleteiről vezetett hadinaplójában a következőket jelenti:

Április 3. — Az éj folyamán mintegy ezernyolcszáz főből álló ellenséges csapat igyekezett partraszállni a szoros ázsiai bejáratánál. Gyors akciókkal teljesen megghiúsítottuk az entente kísérletét. Az ütközet folyamán ezerszázhusz foglyot ejtettünk, a többiek javarészt életüket vesztették, míg egy részüknek sikerült a hajókra visszamenekülnök. A foglyokat Gallipoliba vitték, ahonnan az új fogolytáborba szállítják őket. A foglyoknál arab és török nyelven szövegezett, igen érdekes tartalmu rópecsülvakat találtunk. A legbadaarabb hazugságok között, többek közt a következőket árulják el ezek a nyomtatványok:

— A németeket megverték. A szultán és a cár békét kötöttek. Mohamedán testvéreink, végezzétek be a háborút.

A foglyok közül egy francia tiszt a kihallgatásnál mentgetni próbálta az entente balsikereit és igen érdekesen motiválta a kudarcokat. A katonaság — amint elmondta —

biztosra vette a görög segítséget és amikor ez nem érkezett meg, nagy elkedvetlenedés és kétségbeesés vett erőt a csapatokon. Ez az oka annak, hogy az ententeot nap-nap után kudarc éri.

Réptőlünk megállapították, hogy Kum-Kale előtt tegnap az egyik francia aknakutató, óriási nehézségekkel küzdött, hogy vissza tudjon térni a Lemnosi flottabázishoz, azonban a bombarobbanás okozta súlyos sérülésével elsúlygyedt. Legénysége menőcsónakokon hagyta el a hajót.

Konstantinápolyból jelentik, hogy az oroszok Ardi és Alaquez falvakban tegnap borzasztó vérfürdőt rendeztek. Mikor a két faluba, amelyet nemrég hódítottunk meg tőlük, ismét bevonultak, a mohamedán lakosságot egy szálig kiirtották és mindent elraboltak.

Eitel Frigyes porosz herceg

konstantinápolyi útja.

Bukarest. A Dimineata nagy feltűnést keltő cikket közölt, amely azt jelentette, hogy Eitel Frigyes porosz herceg szigorú inkognitóban, nyolc polgári ruhába öltözött német tiszt társaságában Bukaresten át Konstantinápolyba utazott. A bukaresti pályaudvaron még a német követség tagjai sem jelentek meg a fogadására.

Orosz lapok von der Goltz pasa utjáról.

Milanó. Szentpétervárról jelentik a Corriere della Seranak: Az orosz lapok, köztük a Birsavia Vjedomosti hosszabb cikkben foglalkoznak Goltz basa berlini útjának tulajdonképeni céljával. E szerint Goltz azért utazott Berlinbe, hogy jelentést tegyen Vilmos császárnál a Dardanellák állapotáról. Katonai körök véleménye szerint Goltz basa nem fog többé visszatérni Konstantinápolyba, hanem egy német-osztrák-magyar hadsereg vezetését veszi át a Kárpátokban.

(Az orosz lapok jól értesültségére nézve mindenesetre jellemző az a körülmény, hogy mint köztudomásu: Von der Goltz basa már vissza is utazott Konstantinápolyba.)

Angol dicséret a török védelemről.

Berlin. A Times egyik legutóbbi számában mytilenei táviratot közöl, mely a Dardanellák ostromának szünetével foglalkozik. Néhány napon át — írja — az ostrom szünetel. Az angol népnek, mely ezt a vállalkozást könnyűnek gondolta, türelemmel kell lennie s hozzá szokni ahhoz, hogy a súlyos veszteségeket egykedvűen viselje el. Különböző okok folytán, így elsősorban az ostromra kedvezőtlen időjárás miatt, a törököknek bőven volt idejük, hogy állásaikat a szoros mindkét oldalán kellő módon megerősítsék. Kedvüket növelte a szövetségeseik legutóbbi balsikere is. Azonkívül gazdag tűzérséggel rendelkeznek s olyan állásaik vannak, amikhez gyakran nem tudnak a szövetségeseik hozzátérni. Azonkívül a törökök igen kiválóknak látszanak a védekezésben. Tehát hosszú, kemény harca van kilátás, míg a szövetségeseik lövegeiket a makrikói puskaporgyárokra s a magas portára irányítják.

Nem szökött meg az Eitel Friedrich.

(Nem kapott segítséget a hős cirkáló. — Norfolkban internálja az amerikai kormány. — Az U. 29. tragédiája.)

Távirati tudósítás.

Berlin—London, április 8.

A cirkáló sorsa.

Berlin. A Prinz Eitel Friedrich sorsáról a legellentétesebb hírek érkeznek. A Daily Chronicle néhány nap előtt azt a newyorki jelentést közölte, hogy a newportnewsi kikötőben lévő német gőzös husvét vasárnapján tomboló viharban kimenekült a kikötőből és hogy az angol cirkáló hajók a szökést nem vették észre. Ezzel szemben a Daily News azt jelentette, hogy a szökés nem sikerült. Másnap a Reuter-ügynökség azt jelentette, hogy az amerikai kormány rendeletére április 7-én a hajót végleg internálták, mert a kitért határidőig nem hagyta el a semleges amerikai kikötőt. A Reuter-jelentést most viszont megcáfolja a Central News egy newyorki jelentése, amely azt közli, hogy az amerikai kormány semmiféle intézkedést sem tett, a hajó a kikötőben van, de valószínű, hogy nem kerüli el sorsát: internálják és leszerelik, mert semmi remény sincs, hogy elmenekülhessen.

London. A Morningpost jelenti Washingtonból: Az angol kormány tiltakozott az Eitel Friedrich német segédcirkáló iránt tanúsított előzékenység miatt, amely lehetővé tette, hogy a hajót rendbehozzák. A segédcirkáló akcióképessége ennek következtében jelentősen növekedett. (M. T. L.)

Nem sikerült a szökés.

Washington. A Prinz Eitel Friedrich parancsnoka Newport-Newsben a hajó internálását kérte, mert olyan segítség, amely a menekülését előmozdította volna, nem érkezett. A segédcirkálót Norfolkban internálják.

Titkolódás az U. 29 körül.

Berlin. A Vossische Zeitung-ban Kalau tengernagy rámutat arra, hogy az angol admirális feltűnően hallgat az U. 29 elsüllyesztésének részleteiről. Ha az angol admirálisnak zavartalan öröme volna oka, akkor nem volna ilyen szófukar, ellenkezőleg igyekezne az eseményt minél előbb teljes megvilágításban közölni, hogy megnyugtassa a közvéleményt és a semleges hajózást. Ugy látszik azonban, hogy az elsüllyesztés körülményei olyanok, amelyeket az angol admirális tanácsosnak tart elhallgatni. Talán az történt, hogy egy angol segédjárnű, talán semleges zászló alatt, a buvárhajó jelzésére azonnal megállt, a buvárhajót azután közeledésekor hirtelen nehéz ágyúkkal, vagy bombákkal oroszva megtámadta.

A Deutsche Tageszeitung hasábjain Rowentlow Ernő gróf tengerészeti szakíró a következőket mondja: Nagyon feltűnő, hogy az elsüllyesztés részleteit az angol admirális eddig nem tette közzé. Kétségtelen, hogy a titkolódásnak különös okai vannak. Valószínűleg nem áll Anglia érdekében ezeket a részleteket közölni, mert szégyenére válnának az angoloknak. Ne tudunk mást képzelni, minthogy a brit járnű a buvárhajót akkor lepte meg, amikor éppen egy gőzös legénységének megmentésével volt elfoglalva. Ebbeli munkájában az angol járnű a német buvárhajót könnyű szerrel megsemmisíthette.

Elítélolja Anglia a szállításokat.

London. Az amerikai áruszállítmányokat az admirális hivatal szigorúan titkolt kis északnyugati kikötőkbe dirigálta, hogy a buvárhajókat elkerüljék. Argentínából öt gabonaszállító hajónak már régebben meg kellett

volna érkeznie, sorsuk miatt nagy a nyugtalanság.

Francia jelentés a nyugati harctérről.

Páris. A vezérkar jelenti április 5-én éjjel 11 órakor: Eső és köd volt az egész fronton. Egy Zeppelin átröpült Dünkirchen fölött, de a mikor egy torpedónaszád lövöldözni kezdte, visszafordult a németek állása felé.

Az angol külügyminiszter Párisban.

Berlin. Milánóból jelentik: A Corriere della Sera lyoni távirata szerint Grey Franciaországba érkezett és az angol főhadiszállásra ment. Onnan Párisba utazott.

Pau tábornok eredménytelen missziója.

Genf. Az Athénből Marseillebe megérkezett Pau tábornok párizi barátai egy nyilatkozat, hogy a tábornok missziója teljesen sikertelen maradt. Delcassé közvetlen környezete ép oly kevéssé van megelégedve Pau tábornok missziójának eredményével, mint a Szíriáról érkező hírekkel, amelynek teljes lakossága el van szánva a harcra. Alexandria-ból Párisba az a hír érkezett, hogy Anglia mindaddig nem szállít újabb csapatokat Egyiptomból Levantéba, amíg nem derített teljes világosságot a törököknek a Suez-csatorna ellen irányuló mozdulataira.

Az Aradi Közlöny gyűjtése a vitéz aradi katonáknak.

— Utunk indulnak a cigaretták ezredei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 8.

Aradi katonák visszik az aradi közönség szeretet-ajándékát az ésszaki harctéren bátran és kitartással küzdő aradi katonáknak. Az Aradi Közlöny cigaretták és szivar gyűjtését befejezve, teljesen gondoskodtunk arról is, hogy az aradi közönség szeretetének és katonáinkra gondoskodásának fényes jelét adó gyűjtés adományait gyorsan és biztosan juttassuk el azokhoz, akiknek kedves emléket szántak vele az itthonlevők. A közönségnek, amely olyan készséggel és szívesen jött az Aradi Közlöny felhívására szeretet-adományaival, a gyöngéd kezű hölgyeknek, akik fürge ujjakkal töltögtették a cigaretták százait és ezreit, beszámolunk most arról is, hogy amit adtak, az hogyan jut el rendeltetése helyére.

A hadban levő csapatokhoz szűnetel a tábori postai forgalom. Április 12-én kezdik meg a postahivatalok a csapatok egy részéhez a tábori csomagok főtételét, de az aradi katonák csapattesteihez még akkor sem lehet csomagot küldeni. Az aradi katonáknak hosszú idő után az Aradi Közlöny hozzájuk eljuttatott gyűjtése lesz az első emlékeztetőjük az otthonra, mert küldeményünk a tábori postától függetlenül, katonai uton jut el a Kárpátok tövébe.

Az adományok, amelyek az Aradi Közlöny kiadónivatalában gyűltek össze, három hatalmas ládát töltenek meg. A cigaretták, szivaros dobozokat és kötegeket ügyes kézzel az Aradi Közlöny kezelőhivatalának tisztviselői csomagolták el itt sűrűn hintve el a csomagok közé egy kis kartonlapocskát a következő felirattal:

**AZ ARADI KÖZLÖNY
GYŰJTÉSE A VITÉZ ARADI
KATONÁKNAK.**

Az Aradi Közlöny legutóbbi számából is került egy-pár példány a ládába: hamarabb odaérnek így, mintha posta vinné a hazai híreket a harctéren levőknek.

A gyűjtést így elcsomagolva a következő levéllel küldtük át az elszállításra figyelmes és készséggel vállalkozó aradi 33-as pózázslóaljparancsnoksághoz:

— Az Aradi Közlöny harctéren levő derék katonáinkra gondolva husvét előtt azzal a kéréssel fordult olvasóinkhoz, Arad város és Arad-megye közönségéhez, hogy a harcoló hősöknek az itthonlevők szeretet megemlékezésének jeléül küldjenek cigarettát, szivart, dohányt. Kérelmünket a közönség megértette és az így kezdet gyűjtésünk eredményével járt.

Az összegyűjtött szeretet-ajándékokat most azzal a kéréssel küldjük át a tekintetes parancsnoksághoz, hogy juttassa el azt messze

északon hősiesség kitartással harcoló katonáinkhoz. Gyűjtésünk eredménye az Aradi Közlönyben napról-napra kimutatott adakozások végső összegként:

74440 darab cigaretták
1170 " szivar
2060 " levelező-lap
100 doboz gyufa.

Midőn gyűjtésünket három faladába összesomagolva a tekintetes parancsnokságnak átadjuk, kérjük, hogy abból az ésszaki harctéren az aradi 33. gyalogezred vitéz katonáin kívül az ott válllvetve együtt harcoló többi aradi csapattesteknek a 12. cs. és kir. huszárezrednek, a 7. lovaglő tüzérsztyálynak, aradi honvédeknek és népfőlkéloknek aránylagosan és természetesen a lehetőségeknek megfelelően átjuttatni sziveskedjenek. Az a néhány perc, amelyet a nehéz és férfias erő megfeszítését kívánó harcok szűnetében a hazairól küldött cigaretták füstjén merengve töltenek, juttassa minden aradi katonának eszébe az itthonlevők szeretetét, csodálatát, ragaszkodását és bizalmát.

Az Aradi Közlöny Arad egész közönségének szeretettel és reménnyel teljes üdvözlését küldi a szeretet-ajándékkal a hős aradi katonáknak. Hazafias üdvözléssel az Aradi Közlöny szerkesztősége: Stauber József főszerkesztő.

A parancsnokságon Tullits László, a sebesülten itthon tartózkodó zászlóaljsegédtiszt vette át a küldeményt, amelynek további sorsáról a következő hivatalos értesítést kaptuk: K. und k. Ersatzbataillionskommando

des IR. Nr. 38.

E. No 1925/4.

Az „Aradi Közlöny“ tekintetes Szerkesztőségének Arad.

Arad, 1915. évi április hó 8.

A 33. gyalogezred harcba vonult katonái részére a tek. Szerkesztőség által gyűjtött cigarettákat a mai napon megkaptuk a értesítjük, hogy azokat átírat kapcsán a legközelebb induló menetzászlóalj az ezredparancsnoksághoz fogjuk juttatni.

Kötelességünknek tartjuk nagybecsű adományukért a legénység nevében hálás köszönetünket kifejezni. Katonáinknak adományuk annál is inkább örömet fog okozni, mert látni fogják, hogy az adakozó közönség s a gyűjtést rendező Szerkesztőség minden módot megragad, hogy róluk megemlékezzenek.

Azon kívánságunknak, hogy b. küldeményükből az ezredet harcoló más aradi csapattesteknek is juttassunk, készséggel igyekszünk majd eleget tenni s ennek keresztvételére egy falmeendő tisztet kérünk fel.

Veinovich alezredes.

A cigaretták ezredei tehát utra kelnek messze északra, ahol emberezedek vivják a nagy harcot. Visszik az aradiak üdvözlését, biztató szavát és hívó reményét a hős aradi katonákhoz.

Tüzérségünk orosz várat ostromol.

— Homonna felett megáhl az orosz támadás. — Nyugalom Bártfán. — Viszszatérés Szibériából. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Bukarest—Budapest—Eperjes, április 8.

Csapataink sikerei Besszarábiában.

Bukarest. Az Aradi Közlöny az egész ország sajtóját megelőzve, elsőnek adott hírt arról az örvendetes eseményről, hogy az osztrák-magyar csapatok átléptek a besszarábiai határt.

Bukaresti tudósítónk ma a következő szöveget adta, de feltétlenül autentikus jelentését juttatja hozzánk:

Burdunjei-i jelentések szerint, a meyeiket a mai lapok reprodukálnak, a besszarábiába benyomult osztrák-magyar csapatok megkezdték a határhoz közel levő és eddig mellőzött várépítmeny ostromát, ami nehéz ágyúkkal totylik. Az oroszok, várágyuk teljes hiánya miatt nem viszonyozzák az osztrák-magyar nehéz tüzérség pusztító munkáját. Az erőd elestét minden árára várják. Az osztrákok több mint 100 vagon termést koboztak el eddig az oroszoktól, akik azt nem tudták magukkal vinni. Az osztrák-magyar csapatok, amelyek megerősítéseket kaptak, egyre meyeében nyomulnak be Besszarábiába.

Az ellenséges arcvonal mögött tapasztalt élénk készülődés és nagyarányú erősítések felvonulása után ma — mint előrelátható volt — az oroszok az egész vonalon támadni kezdtek. Leghevesebb volt a támadás Bojánánál, de úgy illt, mint az arcvonal többi pontján tüzereink visszavertek minden előnyomulási kísérletet.

Megállítottuk az orosz offenzívát.

Eperjes. Uzsoktól Zboróig mindenütt heves harcok folynak. A Laborc mentén intesse Homonna felett megállítottuk az oroszokat.

Győzelmeink a Laborc völgye körül.

Budapest. A sajtónadiszállásról jelentik a haditudósítók: A kárpáti harcok változatlan heveséssel folynak. A harc terület nem szélesbült ki és épp úgy, mint tegnapelőtt, az Ondava völgyében az uzsoki szoros nyugati részéig terjed. A csapatok eddigi részleteiből máris vitágosan kitűnik, hogy a németek és csapataink a Laborc völgyétől keletre fekvő magaslatokon jelentékeny sikereket értek el.

A Kárpátok keleti részében, a déli hadsereg frontja előtt nyugalom uralkodik.

Ei kell véreznie a támadónak.

Berlin. Aage Madelung, a Berliner Tageblattnak a Kárpátokban levő haditudósítója a következőket táviratozza lapjának Sátorajajhelyről:

Minden idők legnagyobb hegyi csatája a kárpáti nagy küzdelem már hetek óta eldöntetlenül dühöng. Hol és miként megy majd végbe a döntés, senki sem tudhatja, mert nem az ellenfeleknek itt-ott való előnyomulásától függ ez, hanem valamelyik fél elvérzésétől.

A most folyó háború eddigi eseményeiből levonhatjuk azt a következtetést, hogy különösen pozíciós harcoknál a támadónak kell elvéreznie, a hol a védelem előre gondoskodott új hátsó védővonalokról. Mennél hevesebb a támadás, annál valószínűbb ez a feltevés.

Ha az oroszoknak sikerül is lépésről-lépésre előnyomulnia a Kárpátokban, minden talpalatnyi helyet drágán kell megfizetniük. Az orosz tulerő támadásának csak akkor lehetne sikere, ha a védelem kimerülne. A mi nagyszerű védelmünk azonban épen ellenkezőleg, ha az oroszoknak sikerülne is a Kárpátokban területet nyerni, ezzel szemben fokozott mértékben erősödik. Ezt biztosítja a két közép-európai szövetséges hajlíthatatlan akarata.

Bártfán teljes a nyugalom.

— Fekete polgármester feleségének nyilatkozata. —

Bártfa derék polgármesterének, az orosz megszálltság alatt magát kitüntető Fekete Elemérnek felesége, aki jelenleg rokonainál van látogatásban Kassán, egy hírlapíró előtt így nyilatkozott:

— Bártfáról megnyugtató híreket kaptam. Semmi veszedelem nem fenyegeti városunkat, meynek lakossága nyugodt és bizakodó. Én is teljes nyugalommal térek vissza Bártfára, ahonnan két hét előtt jöttem ide. Kassára, akkor, amikor a kárpáti fronton folyó tüzérségi párvialatok ágyudörgése szakadatlanul hallható volt a városban. A lakosság bátran viselkedik és már hozzászokott az ágyuk muzsikájához. Az oroszoknak Bártfáról való elvonulása óta minden a régi kerékvágásba jött és szilárd a hitem, hogy a hivatalos vendégeket nem látjuk újból viszont. A napokban Eperjesen jártam. Ott sem láttam semmi nyomát az izgalomnak. Eperjesen is példás a nyugalom és a város minden polgára át van hatva annak tudatától, hogy ellenségeink meg fognak semmisülni.

Polgári ruha a katonaköpeny alatt.

Budapest. A sajtónadiszállásról jelentik: Az orosz katonák az ismert szürkés-zöld színű köpenyt viselték, amely alatt azonban kivétel nélkül rendezes polgári öltözetet hordanak. A polgári ruha a katonák sajátja, a bevonulás alkalmából csupán sapkát és köpenyvet adott nekik a hadvezetés. Ma már megfelelő fegyvere sincs minden katonának: az oroszok lövészárkokban helyezik el fegyvereiket, mindegyik lövészárokban annyit, a mennyi katona helyet foglalhat benne, a felváltás alkalmából a csapatok elvonulnak, de a fegyverek ott maradnak és a köld csapat kezeibe kerülnek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Berky Lilit a Moziáudérben láttuk ma este, frakkosan, cilinderral, néstük bámultuk azt az egyszerű finom decens játékot, amit csak egy disztíngvált igazi nagy művész név lehet a színpadra. Nem pózol, nem ágál, nincsenek meg benne a primadonnai bántó trükkök, szerény és nem elbizakodott, elnéztük neki örömmel (elveink ellenére) hogy férfi szerepet játszik, s férfias alakításában csodáltuk azt a mégis szinte nőies finomságot, amivel minden szavát, minden mozdulatát tökéletesen izlésessé tette. A kolozsvári primadonnából a pestiek méltán dédelgetett primadonnájánál a pesti levegő, a mesteri rendező biztos keze nagy fejlődést eredményezett. Kár, hogy partnerének, K. Pongrácz Matildnak nem neki való táncos szereppel kellett küzdenie, s ez sok helyt disharmóniát keltett, Szabó Mili vagy Thomay Masát inkább be lehetett volna helyére állítani. Győző játékában annyi innoenció és érdekesség volt, hogy szinte premieren képzeltük magunkat. A rendezés, noha vendégművész névvel lépett fel, kissé langha és töltetlen volt. (W. K. dr.)

* A színház hírei. Berky Lili ma folytatja diadalmas vendégszereplését a „Kis király” operettében Zozo szerepében, ebben a szerepben Budapest közönsége előtt feledhetetlenül tette magát a művész, akinek tehetsége ragyogó fényben tündökölt az operettben, a „Kis király” címszerepét ez alkalommal Barics Gyula játssza, aki először kreálta Aradon ezt a szerepet, a többi szereplők a régiak. Eva Berki Lilivel, holnap a vendégművész egyik legparádésabb szerepében lép az aradi közönség elé és teljesen új felfogásban mutatja be azt a briliáns szerepet, amely egyuttal Berki Lilinek talán a legkedvesebb szerepe; elragadó kedvesség, káprázatos tolették egészítik ki a művész játékát, amelyet csak fokozni fogja azt a szeretetet, melylyel az aradi közönség minden fellépése alkalmával elhalmozza, az operett többi szereplői a régi jó kezekben vannak: Sz. Rontai Boriska, Járai Győző, Herold, Virág, stb. — Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 és fél órakor mársékel helyárakkal az ideai színi idény legsikerültebb énekes színjátéka a „Helen” kerül először előadásra, melyben Pataky Vilma és Barics, a két vezető főszerepben állandóan tokozódó lelkesedést árasztanak a színpadról, a rendkívül érdekes és minden jelenetben mozgalmas színjáték többi főszereplői ugyanazok, mint az esti előadásnál volt. Este 7 és fél órakor Berki Lili, a Népepera kiváló művésznőjének bucsu fellépésével a „Tótóné”, Tóti Ede kiváló népszínműve kerül színpadra, amelyben a vendégművész Angyal Liszka szerepét játssza és így alkalma lesz a közönségnek Berky Lilit mint népszínmű énekesnőt is megismerni, a darab többi szereplői Benkőné, Follinuszné, Várnai, Barics, Polgár, Győző, Herold stb.

* Asta Nielsen és Psylander az Apollóban. (A fekete álom.) Asta Nielsen törekény alakját, finom, szenvedő arcát régen láttuk a mozivászonon. Mint valami felejtett álom, jött vissza ma este s az egykori fényes moziesték emlékeit ébresztette fel a lelkünkben. Egyik legújabb szerepében tért vissza hozzánk Asta Nielsen, régi partnerével: Psylander Waldemarral. A fekete álom, melyben viszontláttuk a mozi híres starját, Urbán Gad egyik legsikerültebb műve, a melynek izgalmas érdekes a meseszövege. A közönség óriási érdeklődéssel várta vissza kedveseit és gyönyörködéssel nézte Asta Nielsen és Psylander csodás játékát. Az új műsort szenzációssá teszi, hogy az Asta Nielsen drámán kívül Ritta Sachetto is fellép egy ragyogóan ötletes bohózatban. Még pénteken és szombaton kerül vetítésre ez a műsor, a melyet péntektől kezdve aktuális harotéri felvételekkel egészítenek ki.

* Felhívjuk a közönség figyelmét Kerpel Izsó 100.000 kötetes költésnyvtárára.

Lemberg kiűritésére készültek az oroszok.

(Nyolc hónapig Galicia fővárosában. — Pogrom és rablás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 8.

Holtrafáradtan, hihetetlen viszontagságok után Aradra érkezett egy menekült, aki több mint fél évet töltött orosz hadifogságban s ennek az időnek legnagyobb részét Lembergben élte át. Románián át menekült Magyarországra s talán az első szemtanú, aki részleteket mondhat el a Lemberg-től északra fekvő Kamionka—Strumilova bevételéről, Wannowski orosz tábornok ragénybe illő haláláról és az oroszok lengyel uralmáról. Az orosz fogságból megmenekült maga is jelen volt kamionka—strumilovai véres harcánál, amelyben — mint ismeretes — az aradi honvédszázadok színe-java is elesett.

Aradon átlazva néhány napot töltött itt az érdekes egyéniség és kalandos napjairól ezeket mondta el:

— A hajnali órákban Wannowski orosz generális, a volt miniszter fiának parancsnoksága alatt egy egész lovas divízió jelent meg Kamionka—Strumilova előtt. Az oroszok még a Bug tulsó oldalán szálltak lovaikról és gyalogosan jöttek át a folyón, nyilvánvalóan vezették őket, miután a Bug csak néhány ponton járható és ők pontosan ismerték ezeket a helyeket. Reggel öt óra tájban az oroszok megkezdték a város ostromát. Kamionkában ekkor mintegy 350 népfelkelő volt, akik felvették a küzdelmet az óriási tuleróval és teljes nyolc óra hosszat, délután 1 óráig tartották távol az ellenséget a várostól. E közben azonban Kamionka szüntelenül ki volt téve az oroszok tüzeinek. Az ellenség nem kimélte a kórházat sem, amelyet csaknem egészen elpusztított.

— Mikor azután a kis védőcsereg, amely időközben maga is jelentékeny veszteségeket szenvedett, látta, hogy a tuleróval úgy sem boldogul, feladta a küzdelmet és Lemberg felé visszavonulva, Kamionka—Strumilovát átengedte az oroszoknak.

— Alig vonult be az ellenség a városba, két orosz orvos egy súlyosan megsebesült generálist hozott a kórházba. Wannowski volt, az egykori orosz miniszter fia, kit a város ostroma közben halálos haslövés ért. A kórházban bekötötték a tábornokot, aki még ekkor teljes eszméleténél volt. Kötözés közben könnyes szemekkel panaszkodott el a tábornoknak, hogy katonái nem kimélték még a kórházat sem, dacára annak, hogy falain feltűnő helyeken láthatók a vörös keresztok.

— Nézze excellenciád — mutatott az egyik orvos a körülöttük levő pusztításra — mit csináltak a kórházzal?

Azután elmondták a tábornoknak, hogy két beteget az ágyaikban sebesítették meg az oroszok. Az orosz tábornok lesütötte a szemét és láthatólag mélységesen röstelte a dolgot. Egy pillanatra eltakarta az arcát is a kezével. Nemsokára azután azzal a kérelemmel fordult az orvoshoz, hogy a nála levő 6000 rubelért adjanak valami mérget neki, amelytől elpusztuljon, mert azt úgy is tudja, hogy a sebesülése halálos. A kérelmet természetesen nem teljesítették, ellenben Wannowskit autón Lembergbe szállították — még pedig a parancsnok megbízásából Bruhuber László honvédszázadhadnagy, aki maga is sebesült volt. Itt Barunch tanár megoperálta az orosz tábornokot, aki azonban nem élte túl az operációt. Mielőtt a műtőasztalra feküdt, a nála

levő 6000 rubelt az osztrák és magyar vörös kereszt céljaira adományozta.

— Időközben az oroszok a saját sebesültjeiket elszállították Kamionkáról, 270 osztrák és magyar sebesült azonban továbbra is a városban maradt. A betegek az élelmiszerhiány miatt rettenetesen szenvedtek. Valósággal koldulásból tartották fenn őket. Egyik-másik orvos nap-nap után sorba járta a környékbeli falvakat, amelyekben egy-egy disznót, borjút, vagy néhány szárnyast könyörögtek a részükre. Orosz tábori konyha talán csak egyszer, vagy kétszer került Kamionka felé. Ilyenkor azután jutott valami kis élelem a betegeknek.

— Arról értesültem, hogy az oroszok minden fegyverbíró férfit Oroszországba akarnak szállítani. Hogy ezt megelőzzem, elhatároztam, hogy Lembergbe menekülök.

— Egy vasárnap délelőtt — beszélt tovább a menekült — lövések zaja hallatszott fel hozzám az utcáról. Lesiettem a kapu elé és érdeklődtem a szemem elé táruló nagy felfordulás oka után. Különböző magyarázatokat hallottam, amelyek közül különösen azt hallottam örömmel, hogy állítólag az osztrák-magyar csapatok megközelítették Lembergét és a város visszavétele küszöbön áll. Ennek a hírek azért tulajdonítottam valamelyes komolyságot, meri az előtte való napon, ez már március elején történt, az orosz tisztok nejei sürgős parancsot kaptak, hogy haladéktalanul hagyják el Lembergét és utazzanak Oroszországba.

— Sajnos, rövidesen kiderült, hogy a nagy felfordulásnak egészen más volt az oka. Az orosz katonák behatoltak a zsidónegyedbe és miután a Krakói-utcában levő üzleteket kifosztották, véres pogromot rendeztek. Bár a helyi lapoknak nem volt szabad írniok a dolgról, mindenki tudta, hogy ezen a vasárnapon nyolcvan zsidót öltek meg az orosz katonák Lembergben.

Az már csak véletlenségnek tulajdonítható, hogy a pogrom alkalmával öt orosz katona is életét vesztette. Ezek ugyanis véletlenül belesodródtak az üldözött zsidók tömegébe.

— Az oroszok Lembergben egyáltalában nem kimélték a magántulajdont. Az emennekült lakosság lakásait kizsoltották és a maguk részére lefoglalták. A „Prager Bank“ épületéből tizenkét hatalmas szállító kocsin hordták el a hatalmas butorokat. Mikor a revolverek és más fegyverek elkobzását elrendelték, azt ilyen módon hajtották végre: Az orosz katonák a kiszemelt járókelőt megállították és rákiáltottak: „Fel a kezekkel!” Az így ártalmatlanná tett embert azután mindenétől megfosztották. A Grand Café főpincéjétől ily módon vették el 700 rubelnyi pénzét.

— Ha valaki az ilyen eljárás miatt panaszt emelt az orosz hatóságnál, rendszeren ezt a választ kapta: Rendben van, megbüntetjük, csak tessék idehozni az illetőt!

— Két orosz katona beállított egy írógépkereskedőhöz, akitől 300 koronáért vásároltak egy gépet. Kivánságukra a kereskedő 400 koronás számlát állított ki részükre. Rövid idő múlva azután visszaküldték a gépet, azzal a kifogással, hogy azt nem használhatják és természetesen visszakövetelték a pénzt is. A ke-

reskedő mit tehetett egyebet, átnyújtotta a 300 koronát. Legnagyobb meglepetésére azonban azt a választ kapta, hogy a nyugta 400 koronáról lévén kiállítva, ennyit is kell visszafizetnie. Szó nélkül engedelmeskednie kellett.

A Lembergben ezer aggodalom közt élő menekültnak végre március közepe táján 400 rubelért sikerült hamisított utazási igazolványt szereznie, civilbe öltözött és egy marhaszállító kocsiiban Brodyn és Kieven át Unghenibe jutott. Nyolc napig tartó rettenetes útja folyamán a sűrűn jelentkező orosz csendőrcök számára 3 rubeles bankjegyeket tartott készletben. Ungheninél tíz rubellel megvesztegette az orosz határőrség egyik tagját és így sikerült román földre jutnia. Onnan már könnyű volt az ut haza Magyarországra.

Nem lesz vita a képviselőházban.

(Választások hat hónappal a békekötés után.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, április 8.

A képviselőház április 19 én összeül és minden valószínűség szerint több napon át fog sürgős javaslatokat tárgyalni.

A kormány előzetesen érintkezésbe lépett az ellenzék vezérférfiaival és azokkal meg is egyezett a beterjesztendő javaslatok száma és tartalma iránt.

Egyik ellenzéki vezérférfiu a következőket mondta a politikai helyzetről:

— Helyesnek tartom, hogy a kormány előre biztosította javaslatainak esendes tárgyalását és helyesnek tartom, hogy az ellenzék erre módot is nyújt. Kár volna apró házi perpatvarokkal előállni, mikor világok sorsa forog kockán. A kormány javaslatai különben is csak a legszükségesebb intézkedésekre szorulnak, melyek a háborús igények kielégítését és a polgári rend-fenntartását célozzák.

Eredetileg költségvetést akartak előterjesztani, de ettől elállottak, mert bajos rendes költségvetést szó nélkül átbocsátani. Ennek a ténynek felismerése eredményezte, hogy hat havi indemnitás — július 1-től január 1-ig — kerül a Ház elé és a költségvetésre csak októberben kerül a sor.

Ugyancsak viták elkerülése végett egyelőre elmarad az új pénzintézetre vonatkozó javaslat. Ehhez nemcsak ellenzékiek, hanem kormánypártiak is hozzászóltak volna, mert partikuláris vidéki érdekekről van főleg szó és a képviselők kénytelenek lettek volna kerületeik óhajának megfelelőleg felszólalni.

Természees, hogy a mandátumok meghosszabbítása felett is most kell dönteni, különben ki kellene írni a választásokat, ami képtelenség volna. Nem lesz fix meghosszabbítás, hanem — úgy tudom — ki fogják mondani, hogy a választások hat hónappal a békekötés után irandók ki.

Ezzel karöltve jár a vidéki törvényhatóságok felújításának és a városi tisztújításoknak elhalasztása, de lehet, hogy az erre vonatkozó javaslat valamelyik későbbi sessióra maradjon.

Az első ülés csak formális lesz, a többi nem sokkal több, mint formális. De lesznek interpellációk és felszólalások.

Végül felemlitem, hogy igazságügyminiszteri javaslatok is lesznek a katonai szállítások körül felmerülő vétségek és büntények tárgyában, de ezek körül sem lesznek felszólalások.

Szerbiában csak a hadsereg lakik jól.

(Éhezik a polgárság. — A főváros lővetése.)

Távirati tudósítás.

Bukarest—Milano április 8.

Belgrád bombázása.

Bukarest. Turdászverinből érkezett jelentés szerint Belgrád bombázása alkalmával számos srápnál hullott a Mihály fejedelem utcára és a Balkán-utcára, ahol több házat súlyosan megrongált és emberekben is kárt tett. Egy bomba becsapott a Szép Katherinához címzett kávéházba és ott három embert megölt. Az idecsapott bomba a monitoron lévő ágyukból származik. A monitor értetlenül vonult vissza, miután számos lövést adott le, anélkül, hogy a szerb tüzéség által célbalövé, egyetlenegy szilánk is érte volna.

Betörés szerb területre.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Párisból: Az itteni lapok jelentést kaptak Szalonikiból, amely szerint egy kétezer főnyi török sereg, amelyben azonban nincs réguláris csapat, azzal a férffel foglalkozik, hogy szerb területre tör be, hogy elpusztítsa a straitsi hidat. A biloveci és udováci pályaudvarokat felgyújtották.

Szerbia polgársága nyomorog.

München. A Münchener Neueste Nachrichten egyik munkatársa Szófiában a szocialista balkán-meetingen beszélgetést folytatott Lapcevic szerb skupstina-képviselővel, aki így nyilatkozott hazája gazdasági helyzetéről:

— Szerbiában a polgári lakosság helyzete egyenesen kétségbeesztő. Sötét nyomorúság és éhínség uralkodik, amelyet a szövetségesek egy csöppet sem enyhíthetnek. A szövetségesek csak a szerb hadsereget támogatják, amely a kenyeret Oroszországból, a munióit pedig Franciaországból kapja. Szerbiában teljes a munkanélküliség. Csakis a kragujeváci fegyvergyárban és a nisi vasúti arsenálisban dolgoznak éjjel-nappal. A nyomorúsággal szemben a kormány tehetetlen.

— A polgári sajtó folyton azzal biztatja a lakosságot, hogy Oroszország meg fogja menteni Szerbiát a végrontástól. A szerb kormány egészen orosz kézben van. A polgárság is tusszóll érzelmi.

Francia pénz a cinkosoknak.

Milano. Párisból jelentik a Corriere della Sera: A szenátus vita nélkül megszavazta a kamara által már elfogadott javaslatot, mely szerint Szerbia, Belgium és Montenegró 1350 millió franknyi előlegben részesül. Ebből az összegből a legnagyobb részt Belgium kapja.

Görögország segítése.

Szaloniki. A görög kormány megengedte, hogy a nemrég Szerbiába bezúrtított élelmiszerkészletet újra felvegyék, viszont Szerbia megengedte, hogy egyes ott bőségben levő cikkek Görögországba kivihetők legyenek.

Javult a hadifoglyok helyzete.

Bologna. A Resto del Carlino napi tudósítást közöl a szerbiai helyzetéről. A tudósítás megemlékezik elsősorban a borzalmas járványokról, melyek a hadsereg és a polgári lakosság körében óriási pusztításokat vittek véghez. A városokban azonban már többé-kevésbé javult a helyzet és Niaben ugyancsak sikerült a tifuszt megszüntetni. A hadifoglyok helyzete is javult.

Csaknem valamennyit kaszárnyákban helyezték el, a bánásmód meglehetősen tisztességes, az élelmezés aránylag egészen jó és a katonák, különösen a tisztok rendszeres fizetést kapnak. Romániával meggyezés történt abból a célból, hogy a Vöröskereszt közvetítésével a Szerbiában levő hadifoglyok levelezhessenek hozzátartozóikkal. Ezenkívül lehetővé tették, hogy pénzt és szükségleti cikkeket küldjenek a hadifoglyoknak.

A legöregebb évfolyamokat és különösen a kiszolgált katonákat egészen a hatvan éves

korig mind behívták. A hivatalos kimutatás szerint a háboruban több mint huszoneg ezer szerb halt meg és hatvanegyzernél több a sebesültek száma. A szerb hadseregben az Ujszerbiából kényszerorozással előállítottakkal együtt tizenhatezer mohamedán szolgál.

Meggyezés Bulgáriával.

Páris. A Havas-ügynökség távirata szerint az entente államai a szófiai kormányhoz konkrét javaslattal fognak fordulni a Szerbiával való kontroverziának elintézésére érdekében.

Románia legnagyobb államférfia.

(Carp Péter szerepe. — Az entente-barátok kudarca Bukarestben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 8.

A bukaresti előkelő társaságnak egyik tagja, magas állású ur ember, aki a román husvétli ünnepeket aradmegyei barátainál töltötte, rendkívül érdekes dolgokat mondott el a romániai hangulatváltozásról és különösen Carp Péterről, erről a tudós államférfiről, aki a „Moldova” című lapjában szívvel-lélekkel hirdeti azt a politikát, amely Romániát felszabadítani akarja a megrontó orosz befolyás alól. A bukaresti ut nyilatkozatait a következőkben reprodukáljuk:

— Carp Péter jelenleg nem áll a román kormány élén, még csak román miniszteri frakcot se visel, nem verseng a kávéháznak és az utca kegyéért, távol marad a népgyűlésektől. Előkelő otthonában nem tartanak politikai összejöveteleket, nem követik politikai összejöveteleket. Mégis sokat számít az országban az ő száva, mert Carp Péter a politikai érzésben és gondolkodásban az abszolút tisztaság megtestesítője.

— Mióta egész Európában dörögnek az ágyuk, szöta a hazugság világa kerekedett felül. Nem volt könnyű munka a bukaresti és általában a román embert kiszabadítani az entente sűrűre szőtt hazugság-hálójából: még sok fáradságra lesz szükség, hogy ezt a szót választást kétségbevonhatatlan tényként tüntessük fel. De ha az utóbbi időben sokat jelentő változás történt ezen a téren, ha a románok egyre többet és többet gondolnak azokra a kötelességekre, amelyekkel saját hazájuknak és a közép-európai hatalmaknak tartoznak, úgy ez főleg Carp Péter érdeme.

— Carp államférfiul hitvallása évtizedek óta megindíthatatlanul szilárdan áll. Mikor a háború kitört és Párisból, Londonból, Pétervárról mindenhol megkezdtek a becsületes értékek meghamisítását, akkor úgy látszott, mintha Romániában teljesen megfélemlítettek volna Carp jelenlétéről. Erkölcstelenség kufarkodás hatotta át az országot, angol bankjegyek szegtek, orosz rubelek gurultak, francia nyomdafesték és francia utazó szónokok korbácsolták fel a népszerevényt. Volt idő, amikor Románia a meredély szélén állott, olyan kalandorpolitikát követve, amely az entente győzelme esetén a román országokat kiszolgáltatta volna az orosz járomnak. A népet felizgatták, a kormány ingadozott — noha maga Bratianu tulajdonképpen sohasem volt kimondottan ellenséges érzelmi irányultságú. — Ferdinand király ugyancsak nehéz helyzetben volt. Ezt az időt ma már meg lehetne tekinteni a bukaresti kudarca tekintetében. Jellemző, hogy éppen azokban a napokban kelt szárnyra a hír, mely szerint Carp Péter elhatározta, hogy megátérmette új napilapban fog néphez szólni. Bizonyára nem volt semmi új mondani-

valója, nem mondhatott semmi olyast, amiről egész Romániában már régóta nem tudtak volna, hogy Carp gondolatai, kívánságai és reményei. De már az a tény, hogy Carp a románokhoz szólt, elegendő volt ahhoz, hogy megállítsa őket futásukban az atyuska karjai felé. Éppen ez a hatalma egy nemesnek politikailag nagy, de politikailag kristálytiszt személyiségnek: lényének pusztán ténye már tisztítóan hat.

— Carp lapja, a „Moldova” időközben megjelent és napról-napra nagyobb sikerrel igyekszik tisztára mosni a román népet attól a sálaktól, amellyel az entente, mint szennyes áradattal, úgy öntötte el az országot. Az események már világosan mutatják az ő hatalmát: a szokásossá vált vásárnapi utcai tüntetések elmaradtak, Take Jonescu üzleti utazói által a vidéken rendezett népgyűlések jelentéktelenekké és semmitmondóakká zsugorodtak, és Pau tábornok, akit néhány héttel ezelőtt olyan lelkészen állítottak Bukarestben és aki az elmúlt napokban Pétervárról visszatérve megint ott időzött, már csak a tegnap nagyjai közé tartozik, akiről még a franciabarát kávéházakban se beszélnek szívesen.

Huszárok gyalogos kiképzése. A Külügy-Hadügy jelenti: A honvédszerződés módosításánál eszontul a gyalogkiképzést ügyes és erélyes gyalogsági tisztak fogják vezetni és pedig olyanok, akik már a harctéren voltak és gyakorlati tapasztalatukat most kitűnően értékesíthetik. Érdekes rendelkezés, hogy a gyalogsági kiképzéssel megbízott gyalogos tisztak a kiképzés ideje alatt a lovassági tisztak rangra való tekintet nélkül alá vannak rendelve. A huszár pótzásad-parancsnokok utasítást kaptak, hogy a gyalogsági kiképzésre nézve az ezzel megbízott tisztak teljesen szabad kezet adjanak.

Hazug hírek Románia aktivitásáról. Bukarestből jelentik: A háborút hirdető apostolok üzelméi, a melyek szerint Románia akcióbálopése küszöbön áll, a nép széles rétegében kínos izgatottságot és nyugtalanságot idéztek elő. A városokban az üzelmek hatása aránylag csekélyebb, a falvakban azonban határozottan érezhető a káros hatás. Nagyon sok községben a parasztok vonakodnak a mezeire munkára kivonulni, mivel minden percre várják a katonasághoz szóló behívást. A kormány szükségesnek látta, hogy az üzelmek megállítására céljából rendszabályokhoz forduljon. A közoktatásügyi miniszter körrendeletben felszólította a községek lelkészeit és tanítóit, hogy világosítsák fel a lakosságot, ne adjanak hitelt a forgalomban levő híresek teléseknak és minden aggodalom nélkül léssanak hozzá a mezei munkához.

Üzsook hűségese öre.

— A hadsereg parancsnok szíve. — A kedves fénykép. — A kegyelmes ur tisztjei közt. —

Távirati tudósítás.

Arad, április 8.

Moraht őrnagy, a Berliner Tageblatt-ban megkezdte beszámolóját a kárpáti fronton tett látogatásáról.

— Tízennégy napja dühöng a kárpáti csata, amelynek kimenetele, a mi háborunkra, amelyet vállvetve vivünk a monarchiával, nagy, sőt lehet, hogy döntő jelentőségű lesz. Ezért igen örültem, hogy az osztrák-magyar főparancsnokság előnékenysége folytán bepillantattam eme hatalmas küzdelem némely feltételeibe. Nem várhatja tőlem senki, hogy impresszióimat leírva, a katonai titkot is eláruljam és olyan részleteket mondjak el, amelyek elhallgatására magamat önként köteleztem. Amit elmondhatok, az tulon-tul elégséges annak a meggyőződésnek megerősítésére, hogy szövetséges seregünk nyolc hónapos kemény tusa után is teljes erővel tudja az orosz támadást feltartóztatni és hogy jelenleg is biztos pozícióban van. Ezt előre bocsátom és tudatosan teszem. Emberileg érthető, hogy mindkét birodalom seregei a borzalmas háboru hosszú tartama miatt szenvednek és hogy a háboru befejeztét csak az optimizmus látja közelnek. Az áldozatok növekednek és a nélkülözések érezhetőbbekké válnak. Szövetségesünk csapataiban ezek ellenére is állhatatosság és elhatározó erő van. A katona ki akar tartani, a vezetőség győzni akar. A siker eme két feltétele elhallgatást minden kétkedőt és feketén látót. Német tisztől hallottam, hogy megcsodálta az osztrák-magyar seregek győzelmi reményét. „Egy csata csak akkor vezet el, ha azt elveszítik tartják”, mondotta Suwarow. Az orosz tulerő, mely szövetségesünk impozáns offenzíváját annak idején megállította, nem gyengítette meg annak harci készségét.

Moraht őrnagy szután szakszertien leírja, miként történik a lözer- és élelmiszerszállítás a frontra, aminek szemtanuja volt, és miután felsorolja azokat az óriási akadályokat, amelyekkel a parancsnokságoknak meg kell küzdeniök a szállításnál, így folytatja érdekes cikkét:

— Egyre világosabban láthatók a háboru nyomai. Az orosz hordák többször betörték az Ung völgyébe; leégett házak, üszkös tetők, és magányos sírok az ut két oldalán tanuskodnak róluk. Amit meghagytak, azt megfosztották ajtóitól, ablaktól és bepiszkították. A lakóhelyeket a kozákok lovatnak istállójává degradálták és minden fal szándékos, utálatos bepiszkítása mutatja milyen kulturfokon áll az az ellenség, amellyel nekünk és szövetségesünknek esatározunk kell. Mert ahányszor csak áttörte az orosz tulerő a védő láncot, ugyanannyiszor megint kiűztük.

— Három órai utazás után elértük a ..., főleg magyar csapatokból álló hadseregcsoport főhadiszállását. Barátságos vendégzeretettel üdvözölték és résztvettem a törzs vacsoráján. Látni kell, milyen egy főhadiszállás a Kárpátokban, hogy fogalmat alkotassunk magunknak arról a szerénységről, amelyet itt még a magasabb törzsektől is megkivánnak. Egy egyszerű vámházat az oroszok valamilyen okból nem gyujtottak fel. Az alacsony épületben öt helyiség van és egy konyha. Ezekben a szobákban van az iroda, a tábori telefon, a tisztítköző, a parancsnok szobája, stb. Szűkösön

összeszorulva, fapadokon étkezik öccsellenciója... a törzsszel és barátságosan összébb szorúlnak, ha vendégek jönnek. Ékezés után ugyanazokon az asztalokon mindentéle irámunkát végeznek el, gyertyafény mellett, amely egy üres söröszüveg nyakából sugárzik. De sehol, egyetlen arcon sem látni elégedetlenséget.

— Mikor a háborunak ezt a képét láttam, eszembe jutott néhány szó „a személyiség hatalmáról” szóló tanulmányokból. Mellettem nyilvánvalóan hatalmas személyiség ült, olyan férfi, aki belső értékét átvizsi környezetére is. A altábornagy csaknem nőiesen, finom alaku és élénkiségét öntudatosan korlátozza. Világos tekintete böles megfigyelést és szivjóságot sugárzott és finom metszésű szája öltudatos akaratot árult el. Szolgálati pályafutása olyan magas intelligenciájú és jellemerős tisztnek mutatta, akire számítani lehet. Mikor visszatért a hadsereghöz, első műve az volt, hogy megszilárdított egy hadosztályt, amelyet az oroszokkal való küzdelem erősen megviselt. Néhány hét mulva a maga bélyegét rányomta a hadsereg egységére. Itt érezhető volt a személyiség hatalma. De erről a sikerről csak akkor értesültem, amikor már sok kilométer választott el a főhadiszállásától. De saját szájából hallottam beszélni operációinak szerencsés kimeneteléről, amelyek megtisztították az Ung völgyét az oroszoktól. Mindenből, amit a háboruról mondt, önzetlen szerénység áradt ki, elismerés tisztjei és katonái iránt és az ellenség megbecsülése. Méternyi magasságban feküdt a hó azokon a szakadékokon, melyeken keresztül az orosz front felé haladtak a kolonnák. A kolonnák utját meg kellett tisztítani. Csak öt kilométert haladhattak naponként előre, a normális huszonöt kilométer helyett. De veszélyes szakadékok, meredek sziklafalak nem tartóztatták fel ezeket a csapatokat. A vezetőben párosult a merészség az állhatatossággal. Freytag—Loringhoven azt mondja, hogy „a jelentős vezetők közül csak a valóban nagyoknak egyformán sajátja a bátorságnak és a két megnyitvánulása.” Nekem úgy tetszik, hogy a férfiomlok mögött párosul „a valóban tehetséges vezetőknek számító bölesessége és a nagy hadvezér kezdeményező képessége.” Hónapok óta, mindenki láthatja, megoszt minden nélkülözést a csapataival. A mi német főhadiszállásunkat az írja, hogy az ilyen példának „nagy hatást kell gyakorolnia.” Hivatkozok Napoleonra Syriában és Egyiptomban, Lee tábornokra az észak-amerikai polgárháboruban, Frigyes királyra oszlopai táborüzénél és megjegyzi, hogy a hadvezérre növe fontos, hogy „nagy pillanatokra frissen tartsa magát.” Az erővel való ezt a takarékoságot érti az altábornagy. Sohasem vesztit időt, nyüssző törzsének hangzavarában tud dolgozni, olvasni, írni, korán „nyugovóra” tér, persze előzőleg teljes csendben dolgozik. „Aki a háboruban hivatott vezetője akar lenni a munkának, annak egészséges, mértékletes életmód által megerősödött testre és a tartás szellemi munka megszokására van szüksége.” Ez az idézet véleményem szerint kiválóan illik erre a hadvezérre. Nem tudom befejezni az „uzsoki szoros örzőjének” jellemzését anélkül, hogy ne szenteljek néhány szót e hadvezér kedélyvilágának. Sokszor azt állítják, hogy olyan embe-

rek, akiknek élénk kedélyviláguk van, alkalmatlanok nehéz háborus feladatok elvégzésére. Ez tévedés. Az alábbi történet az ellenkezőjét bizonyítja. Egy levelet adtak át az altábornagnak. Egy hölgynek a fényképét vette ki belőle. És aztán atyai szeme oly bensőséggel pihent meg leánya kedves vonásain, aki a szamaritanus szolgálatnak szenteli magát, hogy arra gondoltam, a magánéletben Moltke is milyen ellágyuló ember volt. De épügy mint ő, és a főparancsnok is uralkodni tud érzelmein. Aztán tovább adta a fényképet tisztjeinek, akiknek az ellenség előtt kipróbált szemük telesillant és oszlozolt az apa örömeiben.

Magyar zászlók Konstantinápoly házain.

(A háborus török főváros.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, április 8.

A világháboru eseményeinek tudósításai között a legkevesebb hírral szerepel Törökország. A háborus Berlin, London, Páris, Nis és Szentpétervár mellett alig hallani valakit a háborus Konstantinápolyról, amely pedig legalább olyan érdekes, színes és mozgalmas, mint a többi harcoló nemzet fővárosa.

A szép keleti metropolis utcain eddig alig látszott meg a háboru. A kaukázusi és a szuezi harcterek távol vannak, úgy hogy a hivatalos jelentéseken kívül alig jut idáig onnan hír. A sebesülteket a közeli eső vidékeken, Kis-Ázsiában, Sziriában és Palesztinában helyezik el. Egy sebesültet sem hoztak eddig Konstantinápolyba. Csak az mutatja a háboru színeit, hogy a középületeken a török félholdas lobogón kívül ott van a német, osztrák és sok helyen a magyar zászló is. Általában Konstantinápolyban a szövetséges ragaszkodásával szereti a németet és osztrákot, de minket — magyarokat — a testvér vonzalmával.

Az élet itt alig változott. Élelmiszert és tisztítvány ismeretlen dolog. Az árak semmi-ben sem emelkedtek. Moratórium van ugyan, de egész szük térre szorítva. A vasutakat átvette a katonaság és a posta török kézbe ment át. A Dardanellák ostroma sem keltett nagyobb emóciót. A törökök tudják, hogy a Dardanellakon áttörni szinte lehetetlenség és hogy az ostromnak egyedül politikai célja van: morális terrort panikot akarnak kelteni, mert úgy hiszik, hogy a mindig forrongó Konstantinápolyban ennek hatása alatt népszereitüenne tehatik Enver beyt, a külföldi diplomáciai hivatalokat Kisáziába lehet szorítani s ellenkormányban, puccsban reménykednek. Ma már azonban a török szilárd és fegyelmzett. Enver nagyszerű fegyelmet tart és minden frakció előtt népszerű. E számítások tehát reménytelenek. A Dardanellák ostroma folytán jutott kevés sebesült Konstantinápolyba először.

A Kaukázusban a harcok kemények, de a rettenetes terepen lassan boldogulhatnak csak a hadakozók. Szues felé csak álló harcok folynak. Az sem érdektelen, hogy Törökországban nincs hadisegély. A muszlimán büszkeséget sértendő, hogy családja pénst kapjon azért, mert ő a szent háboruban kötelességet teljesít.

Táviratozás Oroszországba. A monarchia és Oroszország közötti távirati forgalomban, amely Románián vonul át, a sürgős díjat szavanként ötvennyolc fillérre emelte fel — hatvan fillér alapdíj mellett — az orosz kormány.

H I R E K. LEGUJABB.

(Táviroda, cenzurázva.)
Erkezett reggel 3 órakor.

Budapest. Tisza István gróf
ma éjjel Bécsbe utazott.

Berlin. A keleti és nyugati harc-
tereken március elsejéig zsákmá-
nyolt ágyuk száma 5510. Az ágyuk-
ból több százat a Krupp cég már
használhatóvá tett.

Róma. A francia expedíciós sereg,
amely 25000 emberből áll és a Darda-
nellák támadására készül, Alexan-
driában kikötött. Alkalmos időre vár es
ehndul a Dardanellák tété.

Peking. A kormány Japán kö-
veteléssel közlül huszonhatot elfoga-
dot. Pekingben megszüntették az
ostromállapotot.

Szófia. A macedoniai felkelés oka az
hogy a szerb bandák és a rendőrség ezrével
gyilkolta a macedonia bolgárokat és mohamedánokat.

Páris. Az élelemezéllítási osalás ügyé-
ben eddig letartóztatottak száma tizenhat.

Berlin. Az Acantha gőzös kapi-
tánya, a kinek hajóját megtorpe-
dózták, elmondta, hogy az U. 10.
súlyesztette el.

Konstantinápoly. A Dardanellák-
nál levő ellenséges flotta fele a
szíriai partvidék felé távozott. Eb-
ből azt következtetik, hogy további
ellenséges támadás elmarad.

Berlin. A Dardanelláknál az en-
tentenak újabb vesztesége volt. A
Duffresne francia csatahajó súlyo-
san megsérült, egy torpedóuzó és
két vizirepülőgép elveszett.

Teleszky János pénzügyminiszter
a Központi Bankról.

(Ankét a vidéki pénzügyintézetek segítéséről.)

Távirati tudósítás.

Budapest, április 8.

Ma kezdődött a Pénzügyintézet Központ léte-
sítése ügyében összehívott ankét, amelyen meg-
jelentek az összes bankigazgatók.

Teleszky János pénzügyminiszter meg-
nyitóbeszédében kijelentette, nem az a célja,
hogy új pénzügyintézetet létesítsen, hanem, hogy
a pénzügyintézetek autonóm szervezetét megala-
pítsa, hogy ezzel erkölcsi és anyagi támogatást
nyújtson a háború után erősen igénybeveendő
pénzügyintézeteknek. A központ vezetésében bizo-
nyos principiumokat igyekszik érvényesíteni,
egyes intézetek konkrét ügyeibe beavatkozni
azonban sohasem fog. Reméli, hogy a köz-
pontba az összes intézetek, még az egészsége-
sek is belépnek, mert különben kénytelen lenne
a belépést törvénnyel kötelezővé tenni.

A miniszter után Széll Kálmán szólalt
fel, aki üdvözli Teleszkyt kitünő gondolatához.
A Pénzügyintézet Központ tervét — ha az az
autonómiát tiszteletben tartja — helyesli.

Hantos Elemér szükségesnek tartja, hogy
a tíz milliónál nagyobb alaptőkével rendelkező
intézetek is beemassanak.

Osztroleczky más szanálási módot sze-
retne s az O. M. G. E. nevében ellenzi a nagy
anyagi támogatást. Felszólaltak még Hoványi
Géza és Szende Pál. A délután folytatott ta-
nácskozás befejezte után a miniszter összefog-
lalta az elhangzottakat. Kijelentette, hogy ör-
vend azon, hogy a főkérdésben egyetértenek.
A részleteknél emelt kifogásokat megfontolás
tárgyává teszi. A tanácskozás este hétkor befe-
jeződött.

— A belügyminiszter bécsi útja. Buda-
pestről jelentik: Sándor János belügyminisz-
ter, aki titkára Magyar dr. kíséretében Bécs-
ben járt, tárcája körébe tartozó ügyekről ta-
nácskozott. A belügyminiszter ma reggel már
visszaérkezett a fővárosba.

— Tisza Lajos gróf küzdő társa. A kár-
páti harcokban a minap súlyosan megsebesült
Tisza Lajos grófról sokat beszélgettek tegnap
este a munkapárti körben. Egy régi honatya,
a ki még néhai való öreg generális, Tisza Kál-
mán hívei táborába tartozott s most István
gróft is követi minden tűzön-vizen át, számos
kedves epizódott mondott el a miniszterelnök
megsebesült öccséről:

— Emlékezem, — mesélte végül — mintha
csak ma történt volna, pedig már innen-onnan
negyven esztendő elmúlt azóta, Tisza Kálmán
nagy sebbel-lobbal jött be a házba és boldogan
ujságolta, hogy fia született. A Lajos. Termé-
szetes, hogy a képviselők pártkülönbőség nél-
kül hozzátódultak s gratuláltak neki. Egyszerre
csak odatipegett az ő apró lépésével a generá-
lishoz az öreg Madarász apó, mert ő már ak-
kor is vénecske volt s Tisza Kálmán ke-
zét szorongatva, ezekkel a szavakkal üd-
vözölte:

— Adja a magyarok istene, hogy a te kis
Lajosod és az én kis Józsi fiam egy táborban
küzdhessenek a hazáért!

... Kivánsága beteljesedett, mert Tisza
Lajos gróf és ifju Madarász József együtt har-
coltak az ellenséggel szemben a kárpáti
fronton.

— Hósi halál. Székely Sándor a boros-
jenői takarékpénztár tisztviselője, aki a háború
kitorése óta, mint kadétörmester szolgált a had-
seregben, az északi harctéren megsebesült és
súlyos sebe következtében a gyulai kórházban
meghalt. Az elhunyt tartalékos tiszthelyettest,
aki Sonnenschein Károly gazdatiszt fia, Bo-
rosjenőn nagy részvét mellett temették el.

— Besorozták a belga trónörökös-
t. Lyonból jelentik: A Nouvelliste jelenti Dun-
kirchenből: A belga trónörökös katonának be-
sorozták a 12. belga gyalogezredbe.

— Pflanzler-Baltin báró tábornok kitün-
tetése. A hivatalos lap mai száma közli, hogy
a király Pflanzler-Baltin Károly báró lovassági
tábornoknak hadseregesoportjának kiválóan
eredményes vezetéséért a Lipót-rend nagyke-
resztjét a hadiékítménnyel adományozta.

— Velence várparancsnoka. Rómából je-
lentik: A hadsereg rendeleti közlönye és Ga-
zetta Officiale jelenti, hogy Viktor Emánuel
király Giuseppi Rimi rendelkezési állományba
helyezett tábornokot Velence várparancsnokává
nevezte ki.

— Jellinek Henrik dr. emlékére létesít-
ett jótékonycélu alapítványra újabb a kö-
vetkezők adakoztak: Nemes Géza és neje 20
korona, Herzel Bernát. Budap.s: 50 korona,
Jellinek József és neje 100 korona, Schlesin-
ger Farkas és családja 50 korona. Az ala-
pítványra eddig befolyt összesen 745 korona.

— Öngyilkos joghallgató. Budapestről
jelentik: Ma éjjel egy órakor a Sas-utca 27.
szánu ház harmadik emeletéről az utcára ug-
rott Fleischmann Aladár joghallgató és ször-
nyet halt. A fiatalember édesatyjával és nővé-
rével lakott és soha a legkisebb félreértés nem
volt közöttük. Apja, egyik biztosító társaság
főtisztviselője rajongásig szerette egyetlen fiát
aki ügyvédi pályára készült. A fiatalemberen
az utóbbi időben a buskomorság jelei mutat-
koztak, amelynek okát azonban senkisé tudta.
Tegnap este a szokottnál is komorabb volt és
tizenegy óra után gyanussá lett hozzátartozói
előtt távolmaradása. Felkutatták a lakás min-
den zugát és az egyik helyiségben ráakadtak
a fiatalemberre, aki éppen akkor kötötte nya-
kába a zsinogot, hogy felakassza magát.
Nővére azonban még idejekorán észrevette és
megakadályozta szándéka végrehajtásában. Az
apja és huga siránkozva kérték, hogy mondja
meg, miért akarta magát, elpusztítani, azon-
ban nem kaptak választ. Az izgalmak elosen-
desedése után már éppen pihenőre akartak
térni, amikor észrevették, hogy a fiu lugkőöl-
dattal akarta magát megmérgezni. Rövid
néhány perc múlva Fleischmann Aladár föl-
vágta nyakán és kezén az ütőereket, az ah-
lakhoz rohant, amelyet éppen abban a pillé-
natban nyitott ki, amikor a nővére a szo-
bába lépett. Nővére utána kapott, de már nem
tudta elérni és a fiu a harmadik emeletről a
Sas-utca kövezetére zuhant. Amire hozzátar-
tozói és a házbeliék az utcára értek, Fleisch-
mann Aladár már meghalt. Tettének okát a
családja nem tudja. Holttestét a rendőrség be-
szállította a bonctani intézetbe.

— Alagon ötnapos löverseny
lesz. Budapestről jelentik: A Magyar
Lovaregylet igazgatósága elhatározta,
hogy a tavaszi meeting május havá-
ban lesz. Ötnapos hadi meetinget tar-
tanak az alagi versenypályán, ahol a
tavaszra kiirt klasszikus versenyeket,
köztük a Király-díjat, a magyar Der-
byt és a háromévesek számára ala-
pított versenyeket is lefuttatják. A
Lovaregylet e döntése végleges és a
verseny feltételei már a napokban
megjelennek.

— Érettségizett tanulók kötelesek újra
iskolába járni. Ma az összes aradi közép-
iskolák igazgatóihoz távirat érkezett Jankovich
Béla kultuszminisztertől, amelyben a miniszter
értesíti az igazgatókat, hogy miután az alkalm-
asoknak talált 18, 19, 20 éves B. osztályú
népfelkelők bevonulását április tizenötödikéről
bizonytalan ideig elhalasztották, azoknak a
növendékeknek bizonyítványait, akik most a
hadbavonulásuk miatt tettek érettségi, illetve
osztályvizsgát, tartásuk vissza s a növendékek
kötelesek továbbra is látogatni az iskolát. A
rendelkezés következtében az igazgatók vidéki
növendékeiket levélben és táviratilag értesítet-
ték, hogy az előadásokat továbbra is látogatni
kötelesek, a helybeli növendékek pedig már
ma megjelentek az iskolákban.

— Gyilkos rokon. Drezdából táviratozzák:
Husvéthétfőn az egyik ház lépcsőjén egy assz-
zony meglépett egy jól öltözött hölgyet, a ház-
ban lakó özvegy Neumann Agótát és késsel
le akarta szurni. Az asszony a rendőrségre fu-
tott, mely azonban már csak holtan találta meg
az özvegyet. A gyilkos nőt, Lemmerz Erzsébet
e ürüsitőnőt, az özvegyasszony unokahugát, le-
tartóztatták. Harminc éves, csinos asszony, aki
azért gyilkolta meg nagyanyját, mert nem akart
neki pénzt adni.

— Magyar—Török Almanach. Annak a szoros testvéri viszonyoknak ápolása és mélyítése érdekében, mely a magyar és török testvéremzetet egymáshoz tüzi a magyar szellemi és politikai élet legkiválóbbjainak közreműködésével Magyar—Török Almanach jelent meg, melynek teljes jövedelmét a Vörös-Félhold emberbaráti oéljaira fordítják. Az Almanach magyar részének előszavát Khuen-Héderváry Károly gróf, a Vörös Félhold támogatására alakult országos bizottság elnöke írta, a török részt pedig Achmed Hikmet bey, császári török főkonzul látta el bevezetéssel. A szerkesztés munkáját Mezey István végezte. A gazdag és változatos tartalom a következő notabilitások, írók és költők tollából került ki: Berzeviczy Albert, Baltazár Dezső dr. püspök, Bárczy István polgármester, Márki Sándor dr., Kunos Ignác dr., Cholnoky Jenő dr., Ignotus, Lóczy Lajos dr., Vikár Béla dr., Kovács Gyula dr., Kenedi Géza, Pekár Gyula, Farkas Imre, Kiss Menyhért, Sas Ede, Oláh Gábor, Pröhle Vilmos dr., Felvinczi-Takács Zoltán dr., báró Nyári Albert dr., Mészáros Gyula dr., Paikert Alajos, Vincze Frigyes dr., Straucz Adolf, Sassi-Nagy Lajos, Mezey István, Zempléni Árpád, Barabás Abel, Szepessy László, Akcsura Olu Jusuf stb. A díszes és izléses kiállítás az Atheneum nyomdáját dícséri.

— Désy Zoltán fogságba esése. Marosvásárhelyről jelentik: Vértés Gyula dr. népközlő hadnagy, aki Désy Zoltán századában szolgált, Marosvásárhelyre érkeve közölte, hogy Désy március 24-én Zalescyki község felett századával egy magaslát megtisztítására lett kirendelve, ahol éjszaka beásta magát. Másnap korán reggel az oroszok bekerítették és elfogták. Az elfogott századból egy zászlós huszadmagával elmenekült, de arról, hogy Désy megsebesült-e a heves puskatűzben, nem tud semmit.

— A pápa a békéért. Rómából jelentik: A pápa fogadta tegnap az Associated Press egyik képviselőjét. A szentatya felhatalmazta, hogy nevében kérje meg az Unio katolikusait, hogy semmi olyat ne tegyenek, ami meghosszabbíthatná a háborút. Ha Wilson békeközvetítő akciót kezdene, ő teljes szívvvel támogatná ebben a törekvésében.

— Hír a przemysli védőseregről. Dr. Háy Elekné Abonyból értesítette egy fővárosi esti lapot, hogy urától, Háy Elek dr. hadnagytól, aki a Przemysiből való március 19-iki kirohanáskor orosz fogságba esett, levelet kapott. Háy hadnagy levelében a többi közt Klein hadnagyról tesz említést, aki a gyulai 2. honvéd gyalogezredhez tartozik s aki ezuton értesíti hozzátartozóit, hogy ép és egészséges.

— Tilos kenyérral tisztogatni. Az osztrák hivatalos lap a belügyminiszter és a kereskedelmi miniszter együttesen kiadott rendeletét közli, a mely szerint április hatodikától kezdve Ausztriában tilos kenyérral tisztogatni a tapétát vagy a padlót. Ötszáz koronáig terjedő pénzbüntetéssel vagy egy hónapig terjedő fogsággal büntetik azt, aki a tilalom ellen vét.

— Elítélt zsirhamisítók. Sopronból jelentik: A soproni rendőrhatalóság már napok óta vizsgálatot folytat Nitsch Károly és Krausz Mihály helybeli mészárosok ellen, mert több feljelentésből megállapították, hogy ezek fagygyuval hamisított zsirt hoztak forgalomba és azt különként négy korona negyven fillérért árulták. A rendőrbíróság Nitsch Károlyt és Krausz Mihályt egyenként egy-egy havi elzárásra és hat-hatszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

— A trónörökös árvál. Bécsből jelentik: Hohenberg Zsófia hercegnő két öccsével, Miksa és Ernő hercegekkel tegnap délután visszautazott Konopistba. A trónörökös árváit nagynénjűk, Chotek Henriette grófné kísérte utjukon. Mária Terézia főhercegnő kiment a pályaudvarra, hogy elbucuzzék a kis árváktól.

— Adományok a Vörös Félhold részére. A Vörös Félhold támogatására alakult Országos Bizottság ezuton tisztelettel kéri az ország törvényhatóságait és mindazokat, a kik a török sebesültek javára adakozni óhajtanak, vagy pedig gyűjtéseket rendeznek, hogy a szóban forgó pénzüsségeket a Magyar Bank és Kereskedelmi részvénytársaság budapesti fiókjához, az ügyet érdeklő közleményeket pedig a Vörös Félhold bizottságának központi hivatalához (Budapest Országház) irányítani sziveskedjenek. A bizottság egyuttal hálás köszönetet mond az ügy érdekében buzgólkodóknak és továbbra is kéri jóakaratu és áldozatkész támogatásukat.

— „És add meg a mi mindennapi kenyérünket.“ (Ingeborg Holm bemutató az Urániában.) A mai szenzációs bemutató remek szüzséje az élet legsúlyosabb problémái közül való. A mindennapi kenyér biztosítása a társadalmi rend alapja és ahol ez nincs meg, oda mérhetetlen szenvedés, baj, szerencsétlenség költözik be. Ingeborg Holm a film meséjének hőse. Három szép gyermek szerencsétlen anyja, ki a tegnap boldogsága után nagy megpróbáltatások elé jut. Elhal mellőle a kenyérkereső férj és ő gyámoltalan, gyenge ahhoz, hogy mindennapi kenyérét megkeresse. Gyermekait elszakítják tőle, hosszas szenvedésekkel betelik a mérték, melyet a sorasüldözött nő kibírtatott: megőrül. Míg ő, mint élő halott jár a földön, fia megnő, tengerész lesz és mikor visszatér hazájába, telkeresi anyját, ki a lelki izgalom közepette visszanyeri esztét és most jobb jövőnek néz elébe a kis család. — „A rejtélyes látogató“ Stuart Webbs film legközelebb az Urániában. 5

— A gyermek tejfogának jó egészségben való megtartása fontosabb, mint általában gondolják. Angliában, Németországban, Norvégiában stb. végzett vizsgálatok bebizonyították, hogy a tanulói fogság 20 százalékának nincsen gondozott foga és szájrége. Valóban siralmas állapot, a melynek igen káros hatása van a közegészségre és az ifjuság fejlődésére. A gyermekek elvesztik ugyan 11—12 éves korukig utolsó tejfogukat, a szu azonban, a mely az idő folyamán az összes fogakat megtámadta, megmaradt ezután is. Itt csak az segít, ha a gyermekek fogát, a mint kibujnak, naponként gondosan megtisztogatjuk egy kitűnő fogápolószerszerrel, a Sarg-féle Kalodontal. Csak így óvhatjuk meg a gyermek tejfogait a megbetegedéstől. 8831

— Fűtés papirossal. Az újságpapírost 36 óráig vízben áztatjuk, azután gombócformára összenyomjuk és megszáritjuk. A száradás után ez a papiranyag épen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papirgombócok sem égnek lánggal, hanem mint a szén, izzanak. Különösen jó fűtőanyag az ilyen papiros akkor, ha brikettel keverik. Három papirgombóc és egy darab sajtolt szén állítólágon bőven elégséges arra, hogy egy font húst kitűnően megfőzzenek vele. A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítunk, ha a fűtésnél erre a célra megfelelő, olcsó hulladékpapírt használunk. Kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— Értesítjük becses vevőinket, hogy külföldi bevásárlási körutunkról megérkeztünk és sikerült legmodernebb Bally swaiói és Popper cipőáruikból szép választékot beszerezni. Buchsbaum és Társa cipőkülönlegességi üzlete. 1189

— Osztrák és magyar hadi segélyzöbélyegek százát egy koronájával veszi Kerpel Izsó könyvkereskedése. Ugyan-e cég vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— Ugyvédi irodák b. figyelembe. A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

Ritka bélyegek nagy választékban Kerpelnél, — Nagy levélpapírvásár Kerpelnél.

Az oroszok kárpáti támadásának célja.

(Az északi harctér eseményei. — Semleges ítélet a helyzetről.)

az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 8.

A Stockholms Dagblad katonai szakírója az oroszok helyzetéről a következőket írja:

A középponton, szóval Nyugat-Lengyelországban a helyzet változatlan. A front e részén, amely mindkét oldalról nagyon meg volt erősítve, úgy látszik mindkét fél lemondott komolyabb áttörési kísérletekről.

Fent egész északon, a Suwalki kormányzóságban a németek fenntartják az egyensúlyt. Az oroszok körülbelül a Krasna-Lozdzije-Krasnopol vonalon állanak nyugati szárnyukkal az Augustov körüli területre támaszkodva. E részről nem fenyeget többé Kelet-Poroszország újabb inváziójának veszedelem. A Suwalki kormányzóság egész nyugati fele most a németek birtokában van.

Az entente hatalmak részéről azt a hírszférelést terjesztik, hogy Hindenburg utolsó februári offenzívája nem sikerült. Ez az állítás azonban csak jámbor óhajlás. A legközelebbi feladatot, hogy az oroszokat Kelet-Poroszországból kiűzzék, a németek lényesen megoldották. Emellett az oroszoknak oly nagy materiális és morális károkat okozott ez az offenzíva, hogy azt a németek nagyszerű sikerének kell elismernünk.

Az események súlypontja most is a Kárpátokban van. A helyzet jelenleg ott a következő: a német kárpáti sereg rendületlenül tartja a wyszkow-roszanka-kosiowa-rosoccharai vonalat, vagyis a Munkáctól Stryj felé vezető utaknak mindkét részét. Ugy látszik az oroszok itt nem tudnak komoly offenzívába kezdeni.

Az uzsoki szoros és Lupkow-közt az oroszok igen nagy erővel támadják az osztrák-magyar hadsereg állásait. Ettől nyugatra félkör alakban állanak Mezőlaboratól Duklán át Zboróig. Ugy látszik, hogy támadásuk itt el-lanyhult.

Az osztrák-magyar harcvonal erősen tartja magát. Az ütközet kimenetele itt bizonytalan. Hogy mi az oroszok szándéka a folyamatban levő operációkkal a kárpáti állások ellen, arra vonatkozólag két feltevés lehet helytálló. Az egyik szerint az oroszok offenzívájuk sikere esetén folytatják hadműveleteiket a magyar Alföld ellen, a másik felfogás szerint az orosz főoffenzíva nyugat felé irányulva ahogy a szorosokat biztos hatalmukba kerítik s ezzel biztosítják magukat egy délről jövő osztrák-magyar támadás ellen.

Az a körülmény, hogy az oroszok láthatólag déli szárnyukkal fekszenek a kárpáti fronton, annak a feltevésnek ad igazat, hogy

Éliás Lipót Fia

butorszállító vállalata.

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

Telefon 250. szám. 1209

Éliás Lipót Fia butorszállító Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Költözők figyelmébe!

Van az erencsem a tisztelt költözők közönség figyelmét felhívni, hosszú évek óta fennálló költöztetési vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztetést, nyitott és teljesen új, feltétlenül tiszta, belül kárpitozott 6, 8 és 10 méter hosszú patentirozott sárt butorszállító kocsijaimmal. Tisztelettel:

az oroszok nyugat felé törekcsanak. Emellett az a veszély fenyegeti őket, hogy a központi hatalmak erői a Krakótól délre fekvő területről előtörve megtámadják hátukat, amiáltal az oroszok helyzete igen veszélyessé válnék.

A Krakón keresztül nyugatra irányuló operációnál az oroszok balszárnyát a Kárpátok védének, a jobbat bizonyos mértékig a Visztula, de csak akkor, ha sikerül nekik a szövetségeseknek a folyótól északra álló seregeit lekötöni. Csak hogy itt aztán az oroszok számára új, szinte leküzdhetetlen nehézségek kezdődnek. Ha ugyanis Morvaországon keresztül akarnak betörni, akkor bizonyosak lehetnek, hogy Felsősziléziából oldaltámadás éri őket. Egy ilyen operáció teljesen megfelelne Hindenburg izlésének a eredménye az lenne, hogy az oroszokat a Kárpátokban teljesen körülkerítenék. Oly operáció, amely a főerőket Szilézián keresztül vezetné, összeköttetés tekintetében a legnagyobb bizonytalanságot jelentené. Ha az offenzíva északnyugatra irányulna, ugyanaz a veszély fenyegetné a jobb szárnyat. Ezenkívül ezek az operációk sokkal nagyobb követelményeket támasztanak a vezetésket és hadtápszolgálatot illetőleg, sem hogy azoknak az orosz hadsereg megfelelő lehetne.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az ágyai gyilkosok bünpöre. Felföldi Mihályné és Kis P. Jánosné mérgezési ügyében ma folytatta az aradi esküdtbíróóság a tárgyalást. A délelőtti a lényegtelenebb tanúk és a szakértők kihallgatásával telt el, délben egy óraker pedig az elnök a tárgyalást holnap reggelig felfüggesztette. Holnap a megazóvegezett kérdéseket tárgyalják az esküdtök elé.

NEMZETI SZINHÁZ

Péntek, 1915. évi április 9-én:

C) Bérlet.

C) Bérlet.

Berki Lili vendégfelléptével:

A kis király.

Operette.

Kezdete este 7/8 óraker.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Nyilatkozat.

Az „Aradi Közlöny“ 82-ik számában

Megbuktak a füszerpekulánsok. Aradi nagykereskedők nyilatkozatai.

cim alatt megjelent közlemény tartalmával bővebben nem foglalkozunk, az igazság érdekében annyit azonban kijelentünk, hogy a cikk adatai a viszonyoknak meg nem felelők és azzal az Aradi Közlönyt valaki félrevezette.

Aradon, 1915. április 8.

Éles Ármán,
Ehrenfeld Ignác,
Färber Lajos,
Guttman Samu,
Nagy Farkas,
Pollák József,
Weisz Dávid.

1813

* Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

GABRIELLA

felejtethetlen kis leányunk elhunyt alkalmából a rokonok, jóbarátok és ismerősök részéről megnyilvánult és fájdalomkát enyhítő részvételért ezuton monduk köszönetet.

1914

Bittó József és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon t. ismerőseinknek és barátainknak, kik boldogult édesatyánk elhunyt alkalmából személyesen vagy írásban részvételüket nyilvánították, ezuton fejezzük ki hálás köszönetünket.

Arad, 1915. április 7 én. 1807

Sándor Oszkár, Béla és Ferenc.

Mindenféle

nyomtatványok

izléses, csinos kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában,

JOZSEF FOHERCEG-UT 22. SZAM.

Aradvármegye Alispánjától.

5612—1915. szám.

Pályázat.

Aradvármegye közönsége által a Muraközy alaptól a m. kir. honvéd főreáliskolánál és Ludovika akadémiánál együttvéve létesített alapítványi hely az 1915—1916. tanév kezdetén betöltendő lesz.

Ezen helyre Aradvármegyében illetőséggel bíró ifjak, vagy a vármegye törvényhatósági bizottsági tagjainak, továbbá a vármegye szolgálatában álló, vagy állott tisztviselők gyermekei pályázhatnak.

Feltételi feltételek:

1. A pályázó magyar állampolgársága igazolandó az illetékes községi előljáróság által kiállítandó illetőségi bizonyítvánnyal;

2. A pályázó testi alkalmassága a katonai nevelésre: igazolandó valamely honvéd vagy hadseregbeli (hadi tengerészeti) tényleges állománybeli orvos által szabályszerűen kiállított orvosi véleménynyel; a beoltás pedig — amennyiben azt az orvosi vélemény nem igazolná — külön himlőoltási bizonyítvánnyal.

3. A megkívánt előismeretek; és pedig a honvéd főreáliskola I-ső évfolyamába való felvételre: valamely középiskola (gymnasium, reáliskola, magyarországi polgári iskola, a fiúmei községi polgári iskola) IV-ik osztályának, valamint a horvát-szlavonországi oly felsőbb népiskolák VIII. osztályának eredményes látogatása, amely felsőbb népiskolák VIII. osztálya a m. kir. honvédség nevelő- és képző-intézetébe való felvételhez megkívánt előismeretek tekintetében a nyilvános középiskolák IV. alsó osztályának elvégzésével egyenértékűnek is-

mertetett el; ezek az előismeretek igazolandók az elmúlt iskolai év végbizonyítványával és a folyó iskolai év félévi értesítőjével, továbbá legalább „elégseges“ eredménnyel letett felvételi vizsga által. (A folyó tanév végén nyert bizonyítványt a felvételi vizsgához beidézett pályázók az intézetbe magukkal hozni és a felvételi vizsgát megelőzőleg bemutatni tartoznak.)

4. Kifogástalan erkölcsi magaviselet: igazolandó erkölcsi bizonyítvánnyal, azonban csak akkor, ha az iskolai bizonyítványban a kifogástalan erkölcsi magaviseletre vonatkozó adat nem foglaltatnék vagy ha a belépés nem közvetlenül valamely nyilvános iskolából történnék.

5. A betöltött legkisebb és a tul nem haladott legmagasabb életkor, és pedig a honvéd főreáliskola I. évfolyamába leendő belépésre az elért 14-ik és a tul nem haladott 16-ik életév, a mely megállapított életkor a felvételi év szeptember 1-ére vonatkozik.

Az életkor keresztlevéllel vagy születési bizonyítványjal igazolandó.

6. Kiskorúak folyamodványainál a szülők, illetőleg a gyámok beleegyező nyilatkozata arra nézve, hogy a fiuk, illetőleg gyámoltjuknak a katonai pályára való lépéséhez hozzájárulnak.

7. Igazolása annak, hogy folyamodó Aradvármegye valamely községében illetőséggel bír, vagy aradvármegyei törvényhatósági bizottsági tagnak s illetve a vármegye szolgálatában álló vagy állott tisztviselőnek gyermeke.

A kellően felszerelt pályázati kérvények 1915. évi május hó 15-éig Aradvármegye törvényhatóságához címezve a vármegye alispánjánál nyújtandók be.

Arad, 1915. április 6-án.

Dálnoki Nagy Lajos

alispán.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3361

Koch Dániel

Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

Permetező javítások
elfogadtatnak.

PATENT.

Egészségi
kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut-aknában képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagy-csapon alkalmazott zuhany mindig friss, üde levegővel hozza a vizet érintkezésbe, miáltal a víz is mindig friss üdítő és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszkáló baktériumok az aknától elzártnak és így fertőzés alig történhet. — Az egészségi szivattyuk télen nem fagynak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa alkatrész mellőztetik, mert ezek viznyálka képződik ami a kolera, tifusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tenyésztelpeivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyuk átalakítását elvállalok.

Patent tüzfecskendők.
Patent borszivattyuk.
Patent kályhacsövek.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Jön! Jön!

„Ödipus”

nemsokára itt lesz,
nem kell tolokodni és
előre jegyet váltani,
mindenki látni fogja

Jön! Jön!

a vasárnapi számba.

Uránia Színház.

Pénteken és szombaton

szenzációs szomorujáték:

... „és add meg a mi
mindennapi kenyerünket!”

Uránia Színház.

**Jó anyák, gondos
szülők** legjobban cselekesznek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

**Sápkóros leányok,
vérszegény asszonyok,**

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör. 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ára 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depillor. El kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

**Gépészkovács és
bognármester
kerestetik**

éves szerződötetésre
Györgyszállási gazdaságban, Temesfüves (Temesmegye.)

Ajánlunk

ősmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszot

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és dió- osztályozásban tetszés szerinti mennyiségben házhoz szállítva

és teljes waggonrakományokban bármely vasút állomásra a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és koksz-nagykereskedése
Aradon. Városi és megyei telefon 139.

Kalmár József
villanyzerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe:

villamos világítási berendezéseket, villamos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villamos csillárokat, villamos főzödényeket, villamos vasalókat, villamos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villamos cikkeket.

Apró hirdetések.

ALKALMAZÁST NYER.

Ein deutsches Fräulein
wird zu ein 10 jähriges Mädchen für die Nachmittagsstunden gesucht. Wo? Sagt die Administration. 1804

Nagykereskedésem

irodájába komoly gyakornokot keresek. Kimerítő, írásbeli ajánlatokat bizonyítványmásolatokkal el látva „Törekvő 10“ jelű alatt e lap kiadóhivatalába kérek. 1287

Házfelügyelőt

keresek. Érkezhetni délelőtt 9—10 órakor Salacs utca 6., I. em. Vécsey. 1813

ALKALMAZÁST KERES.

Csalnos fiatal asszony

bármilyen üzletbe elárúsi tónőnek ajánlkozik. Szíves megkereséseket „Szeregyény igények“ jelűre e lap kiadóhivatalába kér. 1805

Gazdatiszti állást

keres 1915. év október hó 1-re egy 49 éves, nős, családos, izraelita gazdatiszt, ki e téren 30 éve működik és gyakorlati vizsgát tett. Bővebbet íj, Raicher Károly Arad, Varjassy Lajos-utca 63. sz. 1802

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó

május 1-ére 3 szoba és hálófülkéből álló utcai lakás Magyar-utca 27. sz. 1809

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Kiadó lakás.

Gyár-u. 21. sz. alatt 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel és nagy virágos kerttel azonnal olcsón kiadó. Bővebbet Cukor László fatereskedőnél, Telefon 818. 1289

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti céra igen alkalmas, május 1-re kiadó.

Kiadó

Asztalos S.-u. 2—3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, azonnalra, vagy 1915. május 1-re. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy jókarban levő

gyermekkesi eladó. Erzsébet-körút 30., földszint. 1208

„Eos“

a világ legjobb szintelen elpótló szere lack és szines hőrcipőkhöz. Tisztít és fényesít. Kapható kizárólag a Cipő Töredékben, Apollo mosi mellett. 5181

Kis gyermek-tolókoosi

megvételre kerestetik Hunia női kalaptüzetében, Forray-utca. 1810

Jókarban levő

használt asztalok, butorok, pénzesekrény és márványlapos pult eladó. Megtekinthető Wallfisch banküzletben, Atzél Péter-utca. 1811

Burgonya kapható

nagyon szép és kitünő minőségű Färber Lajos cégnél, Arad. 1308

Nemesfűz

dugványok, málna, ribizke, pöszmété tövek és bokrok, diszcserejék és fák, rózsák, gyümölcsfák, utcai sorfák és mindenféle falskolai termékek jutányos árban beszerezhetők: szatmári Szabó István falkolájából Pankota. Árjegyzék ingyen. 807

Eladó

2 ló, hintók, szekerek, igákocsik és mindenféle gazdasági eszközök. Bővebbet Andrassy-tér, Verbos-iroda. 1188

Szőlőkötöző

nemes füvessző nagy mennyiségben kapható Stefanutz János plébánosnál, Mondorlakon. 1274

Katonatiszti

egyenruha, művészi kivitelű eredeti olaj festmények, jutányosan eladók. Cím a kiadóhivatalban. 1288

Friss nyírségi rózsaburgonya kapható Erzsébet-utca 9/b. 1292

Papírszalvéta

1000 drb. 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésben, Szabadság-tér. 781

Úri szobaberendezés

megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 1294

Hirdetmény.

A néh. Spitzer Ignáts tulajdonát képezett, jelenleg Polónyi Mihály és neje által bérben tartott, szerezgházi dűlőben fekvő mintegy 250 hold (á 1100 öl terjedelmű pusztát és a rajta levő épületeket egy egészben haszonbérbe adjuk 1915. évi október hó 1-től kezdve 12, azaz Tizenkettő egymás után következő évre.

A vonatkozó szerződési feltételek egyesületünk jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ezen pusztát bérelni szándékozók felhívtnak, hogy zárt ajánlatukat legkésőbb 1915. évi május hó 9. napjának d. e. II órájáig az egyesület elnökségénél nyújtsák be. Később érkező, vagy hiányosan felszerelt ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Utóajánlat nem tehető.

Ajánlattevők tartoznak bánatpénztől előzőleg 6000 korona óvadékot készpénzben, vagy óvadékpótló értékpapirokban az aradi chewra kadisa pénztáránál letenni és az erről nyert letéti nyugtát az ajánlatához csatolni.

Ajánlattevő kijelenteni tartozik, hogy a szerződési feltételeket ismeri, azokat mindenképpen elfogadja és a haszonbéri szerződést aláírja.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, továbbá oly ajánlatok, melyekben javítások fordulnak elő, vagy nem az egész területre, hanem csak annak egyes részére tétel-

nek, vagy a kitűzött határidőn túl érkeznek be, vagy pótlólag, esetleg írávratlag tételnek, vagy melyek mások ajánlataikból származó árleengedéseket tartalmaznak vagy melyek mellett a bánatpénz letételére vonatkozó nyugta nincs csatolva mint a feltételekkel ellentézők: nem vétetnek figyelembe.

Fentartjuk azon jogot, hogy a tett ajánlatokból azok árára tekintet nélkül szabadon választhassunk és hogy azon esetben, ha jelen versenytárgyalás kedvező eredményre nem vezetne, valamennyi ajánlatot visszautasíthatunk.

Az el nem fogadott ajánlatokat és ezek bánatpénzét az aradi chewra kadisa pénztári hivatala döntés után szolgáltatja vissza.

Arad, 1915. április hó 7-én.

Az aradi chewra kadisa előljárósága.

Veszek és eladok:
**burgonyát,
babot,
szalonnát,
zsírt,
tarhonyát,
szappant**

waggontételenként és mmá-zsánként.

Kalmár Endre
Asztalos és Chorin-u. sarok.

Horgony-Liniment. Capsici compositio.
A Horgony-Pain-Expeller pótléka
Fájdalommentes bedőrtetés-hűtésnek
gőzökkel, hőszívással stb.
Gyógyos köz. — 1811, 1812

Horgony-vas-albuminat-festvény.
Fájdalommentes és olcsónál
Gyógyos köz. — 1811

Kapható a legjobb gyógyszerárban
vagy közvetlenül a készítőnél
Dr. Richter „Az arany orvoslás”, Gyógy-
szertárban, Pécs-1
Előzetes átvételre

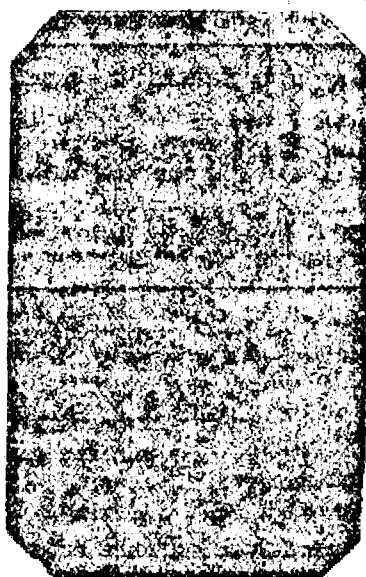
Valódi perzsa szőnyegek

Egy konstantinápolyi töröktől bizományba átvett valódi perzsa szőnyegek

— parti áru — csak holnap, szombaton minden elfogadható áron 1901

eladatnak
Bruckner Lipót
butorkereskedő üzletében,
Arad Andrassy-tér

Megérkeztek már a legújabb női modell tagál és szalma kalapok

Villanyerőre berendezett női kalap átvarrások

a legújabb modell után, olcsóbb mint bárhol, bármilyen színesfestéssel együtt.

Minden vasárnap délután este 8 óráig női kalap kiállítás az üzletben.

Uridivat kemény-, puha és gyermek kalapok nagy raktára. Panama-kalapok vegyileg tisztítása nálam eszközöltetik. —: Tisztelettel:

Bittenbinder Konrád Arad,
Deák Ferenc-utca 42. szám. (Fehér Kereszt-tel szemben.) 749

Kívánatra vidékre mintákat választékkal küldök.